

Vlaams
Parlement

vergadering **C181**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 4 maart 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de mogelijkheid om testevenementen te organiseren naar analogie van het initiatief in Nederland – 2049 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over buitenlandse inspiratie voor het coronaproof heropenen van de cultuursector – 2131 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over een fondsmatige aanpak voor een relance van de kunstensector – 2085 (2020-2021)	9
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de verdeling van de culturele activiteitenpremie – 2095 (2020-2021)	13
VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontmanteling en dreigende teloorgang van het kunstwerk 'Quand le ciel bas et lourd' in Antwerpen – 2120 (2020-2021)	19
VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneekhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de app Waddist – 2002 (2020-2021)	22
VRAAG OM UITLEG van Conner Rousseau aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de daling van het aantal monitoren in het jeugdwerk – 2076 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het dreigende tekort aan animatoren tijdens de zomervakantie – 2100 (2020-2021)	26

VRAAG OM UITLEG van Stephanie D'Hose aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de mogelijkheid om testevenementen te organiseren naar analogie van het initiatief in Nederland

– 2049 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Gustaaf Pelckmans aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over buitenlandse inspiratie voor het coronaproof heropenen van de cultuursector

– 2131 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, in Nederland is men onlangs begonnen met een reeks testevenementen, in de hoop in de maand april de evenementensector weer te kunnen opstarten. Het zou blijkbare gaan om een samenwerkingsverband met Fieldlab Evenementen. Hiermee wil men kennis vergaren aan de hand van praktijktesten gericht op een terugkeer van veilige en verantwoorde evenementen met een verhoogde bezoekerscapaciteit. Zowel de risico's als het gedrag van de mensen worden in kaart gebracht, maar ook wordt nagaan wat voor bezoekers comfortabel voelt en wat niet.

Door de bijdrage op VRT NWS kwam ik op de vraag. Op zaterdag 20 februari 2021 mochten vijfhonderd mensen naar een theatervoorstelling gaan – stelt u zich dat voor, ik kon er zelf op dat moment al van beginnen te dromen! Tijdens het evenement werd onderzoek gedaan naar het gedrag van bezoekers, de werking van beschermende materialen en de logistieke inzet van preventieve maatregelen, zoals het vooraf en achteraf testen van de bezoekers op het coronavirus.

Natuurlijk kijken wij daarvoor graag naar onze noorderburen. Eveneens op 20 februari 2021 heeft onze cultuursector een actie gevoerd op bijna tweehonderd plaatsen verspreid over het land. Ze vragen natuurlijk perspectief, op zijn minst voor een gedeeltelijke heropening van de cultuurhuizen. Op zich toont het Nederlandse initiatief dat er licht is aan het einde van de tunnel.

Uw Nederlandse tegenhanger, mevrouw Van Engelshoven, rond het VRT Journaal-item af met een boodschap aan uw adres: "Leer mee van wat wij hier aan het leren zijn, en maak gebruik van onze ervaringen." Dat lijkt mij een boodschap die we met z'n allen kunnen onderschrijven.

Hoe staat u tegenover het Nederlandse initiatief? Denkt u dat het mogelijk is om een dergelijk initiatief ook hier in de steigers te zetten? Zo ja, met welke timing?

Inmiddels blijkt dat een van de medewerkers op het evenement spijtig genoeg positief getest heeft. Hebt u reeds contact opgenomen met uw Nederlandse collega over dit initiatief? Zijn er lessen te trekken? Kunnen we daar eventueel in de toekomst voor samenwerken? Het zou een mooie opzet zijn voor een Vlaams-Nederlandse samenwerking.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Minister-president, ik dank opnieuw mijn goede collega Stephanie D'Hose om, net zoals vorige week, in het voorprogramma van mijn vraag op te treden. Het is duidelijk dat wij in dezelfde vijver vissen. Maar dat

is natuurlijk omdat dit een bijzonder interessant evenement is. Door de fijne inleiding van collega D'Hose kan ik mij beperken tot nog wat extra informatie.

Die theatervoorstelling heeft inderdaad plaatsgevonden. Ik had contact met de organisatie Fieldlab Evenementen. Zij gaan gelijkaardige initiatieven opzetten op andere terreinen. Zij gaan ook, bij wijze van spreken, een congres nabootsen, een voetbalwedstrijd, een dansfestival en ik denk ook een filmfestival – kortom, een hele reeks.

Ook in andere Europese landen wordt hieraan gewerkt. Ik denk aan Denemarken, waar men op 24 februari 2021 aankondigde in maart opnieuw bezoekers bij allerlei buiteninitiatieven te kunnen verwelkomen, mits men een negatieve coronatest kan voorleggen. Ook in Italië wordt bekeken hoe cultuurhuizen kunnen worden geopend. Het borrelt dus in Europa. Wat kunnen we daarvan leren?

Ik heb wat gelijkaardige vragen aan u, minister-president. Hebt u contact gehad met mevrouw Van Engelshoven? Hebt u bekeken of we de uitkomst van die experimenten kunnen gebruiken? Als Nederland iets gratis aanbiedt, moeten we daar toch op ingaan?

De echte uitkomst van de experimenten is er nog niet. Is er bereidheid om de resultaten over te nemen en te implementeren?

De sector ligt allang op apegapen. Waarom hebben wij altijd een gidsland nodig? Heeft de Vlaamse Regering nooit zelf initiatieven bedacht of uitgevoerd om met dit soort experimenten de wetenschap te verrijken? Waarom hebben we dat zelf nooit overwogen?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Goedemorgen, collega's, ik ben op de hoogte van dit Nederlandse experiment. Na de VRT-inbreng heb ik onmiddellijk contact genomen met de Nederlandse ambassadeur en mijn bijzondere interesse in de Fieldlab Evenementen kenbaar gemaakt. Ik heb tevens gevraagd om de resultaten en inzichten met ons te delen. De eerste resultaten worden eind maart verwacht.

Ondertussen vond er ook een ruimere uitwisseling plaats tussen mijn administratie en het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De bedoeling is om van elkaar te leren. Net zoals hier de interesse werd gewekt voor de fieldlabs, kijkt men in Nederland bijvoorbeeld met zeer veel belangstelling naar onze protocollen. In Nederland werden bijvoorbeeld de musea gesloten, terwijl die bij ons open zijn. Zo heeft men alvast navraag gedaan naar de aanpak die wij hier hanteren. Mijnheer Pelckmans, in Nederland zijn ze ons niet altijd voor; dat geldt alleen maar op bepaalde vlakken en op andere niet.

Wat de Nederlandse of andere analoge experimenten betreft, moet je tegelijk kijken waar men naartoe wil. Ik hoor hier ook verwijzingen naar Denemarken en Italië, maar je hebt bijvoorbeeld ook een Pools initiatief dat sterk gereguleerde culturele activiteiten in Polen weer mogelijk maakt.

Telkens hebben de experimenten de intentie om van de cultuur- of evenementzalen een covidveilige omgeving te maken. In dat verband hebben we met ons COVID Infrastructure Risk Model (CIRM) al sinds september een heel sterk systeem ontwikkeld en uitgerold, samen met de sector en onze virologen, net omdat we in alle veiligheid het bezoek aan een culturele voorstelling mogelijk willen maken voor zoveel mogelijk mensen. Ik herinner u bijvoorbeeld aan voorstellingen tot meer dan zevenhonderd personen in de Koningin Elisabethzaal het voorbije najaar.

Ik ben er enerzijds van overtuigd dat we met ons Vlaamse CIRM een goed systeem hebben ontwikkeld, dat zijn waarde vorige herfst al bewezen heeft. Het systeem

staat alleszins klaar om ook in 2021 een belangrijke rol te spelen in de heropstart voor de cultuur- en evenementzalen. In die zin hebben we in Vlaanderen al heel wat praktijktests achter de rug.

Daarnaast moeten we blijven leren van goede initiatieven zoals de fieldlabs in Nederland, en de kennis die daaruit komt, integreren in onze systemen. De Nederlandse fieldlabs concentreren zich op vier soorten testen: voor een zittend indoor publiek, een staand indoor publiek, en op de aanwezigheid van publiek in voetbalstadions en op festivals. Het doel van hun studie is in eerste instantie een gedragsmeting te doen. Hoe gedraagt een publiek zich tijdens een activiteit? Welk soort maatregelen en beperkingen kun je invoeren om een alternatief te hebben op de anderhalve meter die nu standaard geldt?

Eerder dan een wetenschappelijke follow-up te doen van besmettingshaarden wil men in het Nederlandse testmodel dus komen tot richtlijnen die op basis van de verzamelde en bestudeerde data 'eventueel' de anderhalve meter kunnen opschorten. Relevante resultaten uit dit soort van studies kunnen we, zoals gezegd, dan trachten te integreren in onze systemen.

Ik ga niets gelijkaardigs doen, ik ga eind maart de studie van Nederland bekijken. Het heeft niet veel zin om het te kopiëren. We hebben bericht gekregen dat we de testresultaten van Nederland krijgen. Wat we daaruit leren, gaan we natuurlijk in ons beleid inschakelen. Het zou tijd- en middelenverlies zijn om de studie te kopiëren. Ik ga dat gewoon 'for granted' aannemen.

Zijn we dus bereid om dat te implementeren, als die experimenten positief geëvalueerd worden? Ja! Maar ik denk dat uit die studie niet alleen zal blijken positief of negatief, men zal zeggen: let daarop of let daarop, doe dat wel of doe dat niet. Het zal niet zozeer een binair iets zijn, maar wel dat men onder die of die omstandigheden dat en dat kan doen. We gaan dat natuurlijk gebruiken en in ons beleid inschalen.

Mijnheer Pelckmans, we hebben vergelijkbare dingen bedacht. Dat nu niet, wij hebben het CIRM bedacht. Het CIRM hebben we naar Nederland geëxporteerd en de testresultaten van dit gaan wij van Nederland overnemen. Ik denk dat dat een mooie wisselwerking is.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Dank u wel voor uw zeer helder antwoord. Een wisselwerking en van elkaar leren, is in mijn ogen ook de juiste weg om te gaan. Ik begrijp eigenlijk dat we de Nederlandse testing niet gaan kunnen gebruiken om te zeggen wanneer we gaan openen, maar dat we het vooral gaan gebruiken om de richtlijnen op te nemen in onze protocollen. Dat is inderdaad interessant.

U had eerder al gezegd dat u op 15 maart duidelijkheid zou willen geven over de festivals. Maar pas eind maart gaan we de resultaten kunnen krijgen van Nederland. Betekent dit dat u 15 maart wat zou willen uitstellen tot we zicht hebben op die resultaten van eind maart? Of zegt u dat u voldoende data hebt om tegen midden maart duidelijkheid te kunnen geven over die festivals?

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Dank u voor uw antwoord. Ik heb mijn vragen natuurlijk wat uitdagend gesteld, maar eigenlijk om tot het punt te komen dat we hier wat meer Europese uitwisseling nodig hebben. Daar kom ik zeker later, niet vandaag, nog met andere vragen op terug.

Maar in dit verband heb ik wel nog twee bijkomende vragen. Die Fieldlab Evenementen handelt heel duidelijk in opdracht van de private evenementensector,

weliswaar in samenwerking met allerlei ministeries en ook academisch onderbouwd. Dat komt natuurlijk omdat daar de sector minstens zo zwaar getroffen is als bij ons. Gisteren hadden we in het nieuws nog het hoofdpunt waar de exodus werd aangekondigd van expertise uit onze sector, toch wel een harde vaststelling. Die staat toch in schril contrast met de uitspraken en de ambitie in het begin van deze crisis, van u, op kop, en ik ben daar ook graag in meegegaan. Maar nu moeten we u toch confronteren met het feit dat u toen zei: 'We kunnen niet alles opvangen in deze crisis, we kunnen niet alles en iedereen betalen, maar we gaan wel zorgen dat de gezonde bedrijven overleven.' Nu blijkt toch – de cijfers moeten natuurlijk nog komen – dat die gezonde evenementenbedrijven stilletjes niet aan het afsterven zijn, maar toch wat leeggehaald worden door de exodus van mensen die ergens anders gaan werken. Het is nog te zien of ze terugkomen of niet. Hadden we dat toch niet kunnen voorkomen, zeker in de wetenschap dat we onszelf hadden voorgenomen om die bedrijven te redden?

Aansluitend bij de vraag van mijn goede collega Stephanie D'Hose: die 15 maart. Ik stel vast dat de data wat fetisjen worden. Zeker een sector die zinkt, trekt zich daar helemaal aan op. Net zoals mijn andere collega's krijgen we elke dag vragen: gaat er op 15 maart ook effectief iets meegedeeld worden? Mijn heel concrete vraag is: in hoeverre kunt u met de cijfers van de laatste dagen en met wat u nu weet, uw belofte houden om op 15 maart op een of andere manier toch een perspectief te geven? Misschien geen openingsdatum, maar kunt u die belofte houden? Want de sector kijkt daar toch wel naar uit.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Beide collega's stellen interessante vragen. De experimenten in Nederland zijn interessant, vooral voor de sector van de grote evenementen. Minister-president, uw antwoord lijkt mij ook het meest logische: dat u eerst afwacht wat die experimenten opleveren en dat u afspraken hebt met Nederland dat u de testresultaten zult krijgen. Die resultaten zullen ideaal materiaal zijn om onze protocollen en onze unieke Vlaamse troef, waar Nederland naar opkijkt, nog meer te verfijnen. Dat zijn essentiële stappen voor een heropstart. De sector moet daar werk van maken in heel nauw overleg met de virologen, met u en met de verschillende deelstaten.

Tot slot wil ik nog even verwijzen, zoals ook collega Pelckmans gisteren, naar de terechte opmerking van Bruno Schaubroeck, de woordvoerder van de eventsector, die erop wees dat de bedrijven in de sector niet alleen bestaan uit heel kostbaar materiaal maar evenzeer, zo niet meer, uit de competenties van de mensen die erin werken. Die mensen vertrekken nu naar allerlei andere sectoren, en het is nog maar de vraag of zij ooit terugkomen. Wat kunnen wij daaraan doen, minister-president, om te vermijden dat de bedrijven die competenties kwijt geraken?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik herinner mij dat er enkele maanden geleden een dergelijk experiment plaatsvond in Barcelona, zelfs met duizend mensen. Het resultaat was nul besmettingen. Misschien zijn er nog wel andere landen in Europa waar dergelijke tests hebben plaatsgevonden. Mijn vraag is of er op Europees vlak niet meer aan uitwisseling van ervaringen kan worden gedaan, over allerlei soorten experimenten die nu plaatsvinden. Wij hebben onze COVID Event Risk Model (CERM), hoe zit dat in andere landen? Kunt u daarover met uw collega's contact opnemen? Ik bedoel dus niet alleen in Nederland maar ook in de andere landen.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik denk dat het inderdaad interessant is te kijken naar de experimenten in andere landen, niet alleen in Nederland maar ook in Polen of

eender waar. In deze crisis moeten wij leren van elkaar. Toch wil ik ook nog eens de nadruk leggen op Event Flanders, dat toch wel een belangrijke rol speelt, vorig jaar al met de ontwikkeling van het CERM-loket. Daardoor kon er na de eerste golf een aantal maanden iets meer toegelaten worden. Het CERM-loket heeft van Toerisme Vlaanderen een award gekregen voor beste marketing. Ook ik denk dat daardoor nogal wat landen naar ons kijken. Ik heb daarover vorige week een vraag gesteld aan minister Demir, die de bevoegdheid Toerisme heeft. Uit haar antwoord blijkt dat Event Flanders in nauw contact staat met de sector om uit te zoeken hoe rendabele evenementen en festivals toch coronaproof kunnen georganiseerd worden. Het is nog koffiedik kijken wanneer dat zal kunnen. Zij zijn nu ook bezig dat CERM-loket aan te passen op basis van de nieuwe inzichten en van de vaccinaties en de sneltesten. Ik dacht te hebben gehoord dat dit eind van de maand op punt zal staan.

Ook het CIRM-loket zal verder aangepast worden. Ik denk dat we op dat vlak al heel wat stappen hebben gezet om ons voor te bereiden op de dag waarnaar we alleen uitkijken en waarop er weer mogelijkheden zijn. Ik wilde dat gewoon nog even aanvullen, maar u kunt gerust de vraag en het antwoord herlezen. Ik denk dat het interessante informatie was.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Er blijven nog drie vragen over, eerst over 15 maart. Ik denk dat ik midden maart heb gezegd tijdens de plenaire vergadering, dat dit een rekbaar begrip is: midden maart, dus volgens mij tussen 10 en 20 maart. Maar ik zou hier niet aan datumfetisjisme willen doen, maar met de sector in overleg blijven en de datum van een negatieve beslissing zo lang mogelijk uitstellen. Ik geef een concreet voorbeeld: vlak voor het vorige Overlegcomité, dus van vorige week vrijdag, heeft de evenementensector ons gevraagd: neem alsjeblief geen beslissing. Want als je met de elementen van vorige vrijdag een beslissing moest nemen, zou die negatief zijn. Ik ben met de sector in overleg om, zolang er nog rek zit op het moment dat je de beslissing kunt nemen en zolang je niet positief kunt beslissen, de rek maximaal te benutten. Ik zou hier niet aan datumfetisjisme willen doen, maar in overleg met de sector kijken wanneer het ultieme moment is om te beslissen.

Mevrouw D'Hose, u hebt gelijk. Nederland zegt tegen eind maart. Eind maart loopt dan tussen 20 en 30 maart. We hebben er alle baat bij om de testresultaten van Nederland af te wachten en in onze beslissing mee te nemen. Ik zou de commissieleden willen vragen om niet aan datumfetisjisme te doen. Laten we in overleg met de sector kijken wanneer het ultieme moment is waarop we echt moeten beslissen. Op de dag dat we een positieve beslissing kunnen nemen, neem ik die. Zolang ik die nog niet kan nemen en met de sector kan overeenkomen dat we nog even kunnen wachten in het licht van een hopelijk positieve beslissing, rek ik die tijd op. Ik hoop dat u dat begrijpt. De Nederlandse testresultaten zijn daarin belangrijk.

Wat het personeel betreft, wil ik geen verantwoordelijkheden doorgeven, maar Nederland heeft natuurlijk een ander systeem dan wij met onze tijdelijke werkloosheid. Daar bestaat het loonsubsidiesysteem en worden bedrijven of werkgevers betaald om het personeel bij zich te houden. We geven 70 procent van het loon – ik ga nu een karikatuur maken – om thuis te zitten. In Nederland geven ze die 70 of 80 procent van het loon aan het bedrijf om die mensen in het bedrijf te houden, maar wel aan 100 procent. Het bedrijf vult dat aan tot 100 procent loon. Het gevolg is dat het personeel ondertussen bezig is en dat de bedrijven zelfs personeel kunnen aantrekken. Ik heb wel begrepen uit de reportage van de VRT gisteren dat heel wat van het personeel tijdelijk naar een andere job uitkijkt, maar een aantal anderen zal inderdaad verleid zijn door die nieuwe job en daarin blijven hangen. Ik denk dat het een goed systeem is om voor de tijdelijke werkloosheid een

alternatief te bieden in de vorm van loonsubsidies en daarin heeft Nederland ons echt wel een lesje geleerd.

Mevrouw Brouwers, ik denk dat we zeker experimenten op Europees vlak moeten uitwisselen. Bij mijn weten is de Europese ministerraad Cultuur al een hele tijd niet meer bijeengewees. Onder het Duitse voorzitterschap is er nog eens een initiatief geweest. Dat had toen niet veel succes. Ik denk dat we daar toen met zes of zeven mensen waren. Sindsdien is er op dat vlak geen initiatief meer genomen. U weet dat een dergelijk initiatief toekomt aan de voorzitter. Maar ik zal op uw suggestie een brief richten aan de voorzitter van de Europese ministerraad Cultuur om toch een samenkomst te organiseren. Ik zal dat ter harte nemen.

De voorzitter: Mevrouw D'Hose heeft het woord.

Stephanie D'Hose (Open Vld): Minister-president, het is belangrijk dat wij met z'n allen samen die boodschap, wat u net hebt gezegd over die datum, uitdragen. We worden allemaal aangesproken door de evenementensector en de cultuursector. 15 maart, dat hangt daar bijna als een Heilige Graal. Ik vind het heel juist dat u er de rek in wilt houden, in de hoop een positieve beslissing te kunnen nemen.

Collega Pelckmans, misschien moeten wij eens overleggen welke vraag we volgende week samen gaan indienen.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Dat leek op een uitnodiging voor een nieuwe coalitie! Maar goed, ik ga er graag op in, collega.

Ik heb nog enkele slotbedenkingen.

Ik ben toch blij dat u ook gelooft, minister-president, in dat Europese verhaal. Ik heb dat al een paar keer georakeld, en ben nu blij dat u daar nu een initiatief voor neemt. Ik kom daar zeker later op terug.

Aan alles is er ook een klein positief puntje. Ik hoorde gisteren zeggen dat de mensen uit de evenementensector harde werkers zijn. Ze zijn 'handsome'. Dat wijst nog maar eens op de enorme kwaliteiten die daar aanwezig zijn. In het verleden, voor de crisis, werd die sector soms wel eens weggezet als: 'Ja, die leuke evenementen, en plezierig om te doen, allemaal.' Nu wordt die sector nog eens goed opgewaardeerd. We kopen daar niet veel mee, maar het is toch iets wat we goed in ons hoofd moeten houden.

Mijn laatste bedenking gaat over die datumfetisjen. Ik ben blij dat u die rek voorstelt. Maar we moeten blijkbaar toch altijd een datum vooropstellen. We moeten daar voorzichtig mee omgaan. Tot slot wil ik daar vanuit Groen nog het volgende over zeggen. Wij horen en zien elke dag opnieuw de vraag naar de datum voor de versoepelingen. Misschien moeten we daar wat voorzichtiger mee omgaan. Ik heb liever dat we een datum hebben waarop we op het uur en de minuut precies kunnen starten, zodat we met alles klaar zijn, zodat we dat moment volledig kunnen gebruiken om goed te kunnen doorstarten. Daar moeten we veel meer aandacht en energie in steken dan in die opstartdata. In die zin zijn de experimenten in het buitenland, met Nederland op kop, een prima idee om die doorstart te inspireren en ervoor te zorgen dat we daar klaar voor zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karin Brouwers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over een fondsmatige aanpak voor een relance van de kunstensector – 2085 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister-president, het moet ongeveer een jaar geleden zijn dat u volop aan het schrijven was aan uw visienota Kunsten. Die is dan tijdens de eerste lockdown naar buiten gebracht. Daarin stonden de belangrijkste krijtlijnen voor uw kunstensector voor de komende jaren. Een van de elementen daarin is heel concreet aan het worden: het decreet dat zal worden herschreven. Wij weten dat dit binnenkort aan de regering zal worden voorgelegd.

In uw visienota stond volgens ons nog een heel ander heel interessant punt: "Ik wil verder bekijken of (een deel van) de Dynamische Ruimte op lange termijn gebaat zou zijn bij een fondsmatige aanpak en/of verfondsing. Ik voorzie daarom een vervolg op het onderzoek 'Verfondsing in Vlaanderen? Onderzoek naar de wenselijkheid van (verdere) verfondsing in het kunstensector in Vlaanderen'." Dat was een onderzoek van 2012. We zagen dat tijdens de crisis fondsen die op een autonome wijze subsidies kunnen toekennen, aangetoond hebben dat ze flexibel en gericht kunnen inspelen op acute noden.

We hebben daar onder andere een mooi voorbeeld van gezien met het garantiefonds van 10 miljoen euro voor de audiovisuele sector. Daarnaast zijn alle overheden in dit land op zoek naar manieren om naast publieke middelen ook de beschikbare private spaargelden in te zetten, om alle sectoren die zwaar geïmpacteerd werden door de pandemie relancekansen te geven. We moeten van die gelegenheid gebruik maken om nieuwe instrumenten ter beschikking te stellen, bijvoorbeeld via een fonds waar de overheid samen met de private sector investeert in de creatie van nieuw werk. Het onderzoek naar verfondsing zou dit element kunnen meenemen.

Muzikanten, beeldend kunstenaars of podiumkunstenaars zijn gebaat bij een fonds dat publieke en private middelen op een efficiënte en wendbare manier ter beschikking kan stellen. Het geplande onderzoek naar verfondsing kan hier zinvolle aanbevelingen doen, ook over mogelijkheden om die miljarden private spaargelden in te schakelen voor cultuur.

De muzieksector heeft trouwens niet gewacht op dit onderzoek en richtte zelf onder andere het Belgian Music Fund op, dat een permanente en structurele ondersteuning wil bieden voor alle artiesten in de Belgische music scene.

Wanneer plant u het vervolgonderzoek naar de wenselijkheid van verdere verfondsing in het kunstensector in Vlaanderen? Wilt u dat niet vervroegen gezien de context?

De Belgen hebben in 2020 een recordbedrag van 23 miljard euro gespaard. Kan een deel van dit slapend kapitaal geactiveerd worden om de relance van de kunstensector een handje toe te steken en ook na corona structureel te ondersteunen? Op welke wijze zou dit kunnen? Ik ga hier niet het warm water uitvinden, ik heb daar niet direct zicht op. Welke initiatieven kunt u nemen om dit te realiseren?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Het klopt dat ik de ambitie heb uitgesproken om in het kader en de nazorg van het project 'Slimme Subsidies' – dat de vorige

Vlaamse Regering heeft uitgewerkt – na te gaan in hoeverre voor het cultuurbeleid een fondsmatige aanpak van de Dynamische Ruimte een alternatief kan zijn. Ik wil hierbij duidelijk de nadruk leggen op het begrip ‘fondsmatige aanpak’ van de projectmatige ondersteuning binnen onze cultuurdecreten. Dit impliceert een totale herdenking van onze decreten én de twee fondsen. Op dit moment werken Literatuur Vlaanderen en het VAF inmiddels ‘integraal’ als fonds, met andere woorden, ze ondersteunen de sectoren volledig én structureel én projectmatig. Deze benadering verschilt wezenlijk van een verfondsing tout court, wat het uitgangspunt was van de studie uit 2012 waar ik naar verwees in de visienota.

Laat me duidelijk zijn: het betreft hier een denkoefening die zeker op korte termijn géén impact zal hebben op het bestaande decretale kader. Dit is vanzelfsprekend ook niet van toepassing op het nieuwe Kunstendecreet, dat momenteel in de finale ontwerpfase zit.

Maar de denkoefening naar een meer efficiënte en flexibelere aanpak van projectmatige ondersteuning blijft op de agenda staan. Binnen de Vlaamse administratie loopt op dit moment een brede alle-entiteiten-omvattende oefening op alle instrumenten en de allocaties. Ik ga ervan uit dat binnen de oefening van het Departement Cultuur, Jeugd en Media de opportuniteit van een fondsmatige aanpak een van de denkpijlers kan zijn. Dat loopt dit jaar.

Uw suggestie om een fonds te activeren waarmee de overheid samen met de private sector investeert in de creatie van nieuw werk klinkt lovenswaardig, maar u zult begrijpen dat een dergelijk instrument van alternatieve financiering niet in een etmaal kan worden gerealiseerd; u zei het zelf al. Het zal het nodige onderzoek vergen om na te gaan in hoeverre de geïnteresseerde burger zijn spaarcenten wil toevertrouwen aan een dergelijk initiatief met natuurlijk de nodige garanties op return. Dat is het grote verschil met subsidies. Als wij projectmatige subsidies geven voor nieuwe creaties, is het omdat we dat een kans willen geven, maar zonder zekerheid dat het gaat slagen.

Als je met een fonds werkt, willen mensen die daar hun geld in steken, daar ook een return op zien. Het moet dan bijna zeker zijn dat het gaat slagen. Het succes van de Tax Shelter toont aan dat private middelen wel degelijk aangeboord kunnen worden ter financiering van culturele producten, maar de Tax Shelter is natuurlijk een verhaal van en met vennootschappen. Ik neem uw suggestie dus mee, want die is zeker interessant om verder te onderzoeken. Maar typisch aan het activeren van spaargeld is dat er ook een zekere return tegenover moet staan. Dat is een grote uitdaging in dezen, denk ik.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Minister-president, u bent die passage uit de visienota dus ook duidelijk niet vergeten, waar wij uiteraard tevreden over zijn.

U hebt gezegd dat er een grote denkoefening op het departement bezig is om te kijken ...

Minister-president Jan Jambon: Op alle departementen. Dat is een van de elementen van het relanceplan, die brede heroverweging.

Karin Brouwers (CD&V): Dat is de heroverweging waar het gisteren nog over ging in de plenaire vergadering. Interessant, daar moeten we zeker ook eens op terugkomen in deze commissie als dat een beetje verder staat. Maar in het kader daarvan kan die fondsmatige aanpak – u spreekt liever daarover dan over verfondsing, oké – zeker een plaats hebben. Maar wij stellen toch de vraag – en misschien moet dat dan maar meteen bekeken worden – of dat al dan niet nodig is.

De vorige studie was, dacht ik, eerder een wetenschappelijke, externe studie. Misschien moet het daar toch op landen om dat echt grondig te bekijken. Als dat gewoon in die hele grote denkoefening van alle departementen ergens een klein puntje is, gaat de aandacht ervoor misschien niet zo groot zijn. Wij dringen toch eerder aan op een externe, goed wetenschappelijk onderbouwde studie. Maar dat kan ook een conclusie zijn van de denkoefening die bezig is. Ik ga er zeker niet op vooruitlopen. We moeten het effectief warm houden. We hebben gezien dat de fondsen, zowel Letteren als het Vlaams Audiovisueel Fonds, het vrij goed hebben aangepakt, ook in de crisis, en dat het een soepelere manier is dan te moeten werken via de administratie. Niet dat die mensen geen werk meer mogen hebben, integendeel, die doen het ook zeker niet altijd slecht, daar gaat het niet om. Maar een fonds is toch een andere manier van werken. Ik hoop dat het gewoon wordt meegenomen.

Rond het spaargeld had ik zelf ook al de bedenking gemaakt dat de burger daar een return heeft. Ook als men een goed doel steunt, kan men dat aftrekken van de belastingen. De Tax Shelter is een systeem, maar dat zit dan in het hele verhaal van de vennootschappen. Dat klopt allemaal. Dat is moeilijk, maar ook daar hoop ik dat binnen de denkoefening toch eens gekeken wordt wat er eventueel wel mogelijk is. Ik zie het ook niet meteen, ik heb dat ook toegegeven. Ik begrijp dat de burger ook niet zomaar zijn centen overal in gaat steken. Maar de return kan ook maatschappelijk zijn. Dat is dan meer in het kader van het goede doel, en cultuur behoort daar, wat mij betreft, toch ook voor een groot stuk toe. Alleszins bedankt voor uw antwoord. We volgen het verder op.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik zal een open deur instampen als ik zeg dat wij koele minnaars zijn van de verfondsing. Maar let op, een koele minnaar is en blijft wel een minnaar. Wij zijn wel geïnteresseerd in een goed, liefst extern, onderzoek naar die verfondsing, maar toch vanuit het standpunt dat de overheid daarin altijd de leiding moet kunnen blijven behouden. Als we dat even toepassen op de bestaande fondsen: Literatuur Vlaanderen en het VAF hebben inderdaad bewezen om dat binnen een autonoom kader zeer efficiënt en goed te kunnen doen.

Het blijft voor mij altijd een vraag waarom we er niet in slagen als overheid, die niet verfondst is, om datzelfde niveau te halen. Ik denk soms dat wij met de politiek niet voldoende bereid zijn afstand van te nemen. Wij moeten natuurlijk controle en een kader kunnen hanteren. Nederland heeft dat wel gedaan met heel zijn fondsenverhaal. Dat is dus een extra onderzoek waard. Maar ik dring er echt op aan om dat onderzoek extern te laten verrichten, door onderzoekers die gespecialiseerd zijn in de sector.

Voorts vind ik het een heel interessante vraag van collega Brouwers: hoe je de vele beschikbare middelen die wij gespaard hebben, toch op een of andere manier kunt aanwenden. Daar moet een mogelijkheid toe zijn. Er zijn buitenlandse voorbeelden die we moeten onderzoeken. Ik vind dat de overheid hierin effectief de leiding moet nemen; een efficiënte overheid, waar wij allen voor staan, moet ervoor zorgen dat zij het vertrouwen krijgt. Om dat vertrouwen te krijgen, moet de politiek soms wat meer afstand nemen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Mevrouw Brouwers, u hebt een heel interessant en belangrijk debat geopend. Collega Pelckmans, eerst was ik ook een koele minnaar van fondsen. Maar als je ziet hoe uitstekend zowel het VAF als Literatuur Vlaanderen op een heel flexibele en autonome manier hun werk doen, dan zijn dat twee heel goede voorbeelden. Betekent dit dat de hele culturele sector moet verfondst worden? Dat denk ik niet. Maar de verfondsing is zeker een succesverhaal

in Vlaanderen. Voor cultuurorganisaties is de diversificatie van hun inkomstenbronnen eigenlijk essentieel: deels subsidies, deels private inkomsten. Zo zijn ze niet te veel afhankelijk van één inkomstenbron.

Ik steun de vraag naar een onderzoek om te onderzoeken of er nog meer mogelijkheden zijn om bijvoorbeeld de spaargelden te activeren. Private middelen voor de cultuursector was het onderwerp van mijn doctoraat. Dat is al 30 jaar geleden. Maar een van mijn belangrijke conclusies was toen dat bedrijfssponsoring weliswaar een belangrijke bron was, maar toch geen mirakeloplossing. Een potentieel lag in private giften van particulieren. Particulieren willen niet altijd return; kijk maar naar wat de Koning Boudewijnstichting doet wanneer zij massa's geld ophaalt, dat vooral naar kankeronderzoek gaat. Ook cultuur kan daar vaak van profiteren. Maar als wij dat willen intensifiëren, moet daar fiscale aftrekbaarheid aan gekoppeld worden. Voor bedrijven is dat niet belangrijk, want die kunnen toch alle kosten aftrekken. Maar voor particulieren is dat wel belangrijk. Dat is uiteraard een federale bevoegdheid: de uitbreiding van de lijst van vzw's die aftrekbare giften kunnen ontvangen.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik noteer de vraag naar een externe studie van de fondsmatige aanpak. Ik zal dat bekijken. Mevrouw Segers, wat de private giften betreft: dat stond op de agenda van de laatste interministeriële conferentie (IMC). Dat wordt bekeken, maar daarvoor zullen wij op onze federale vrienden een beroep moeten doen.

Het activeren van die private giften zonder return bestaat vandaag, zoals Vrienden van de opera en noem maar al die zaken op, wat toch ook gaat om serieuze bedragen als je erelid of erevriend wordt. Dat kost toch wel een pak geld. Dat bestaat, en er staat zelfs geen fiscale aftrekbaarheid tegenover, denk ik.

Ik wil maar zeggen: die mogelijkheid is geactiveerd, we gaan dat verder opvolgen en hopelijk leidt dat tot iets. Heel veel sectoren kijken naar de massa's spaargeld die ook niets opbrengen voor alle duidelijkheid. Voor het geld dat op uw spaarboekje mag je al blij zijn dat je niets moet bijleggen om het jaar nadien hetzelfde te krijgen. Daar brengt het ook niets op. Dat is in elk geval een feit. Maar ik neem de suggesties mee.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Dank u wel voor de bijkomende bedenkingen. Ik bedacht net dat uw voorganger in de vorige legislatuur ook een aantal conceptnota's en witboeken over aanvullende financiering voor de cultuursector heeft geschreven. Misschien moeten we die eens terug opnemen. Ik denk dat het 'work in progress' is, maar dat we de komende jaren heel veel middelen nodig zullen hebben voor allerlei domeinen en zeker ook voor de cultuursector. Die is heel zwaar getroffen en daar zal meer mogen gebeuren. We moeten samen zoeken hoe we ook middelen uit de private sector naar cultuur kunnen trekken en die nota's van Sven Gatz terug van onder het stof halen om dat voor te bereiden. Dat is nog een laatste bedenking.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de verdeling van de culturele activiteitenpremie – 2095 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik heb het nog maar eens over de culturele activiteitenpremie, omdat we in detail zicht hebben gekregen over de verdeling.

Op 10 oktober 2020 heeft de Vlaamse Regering beslist om de culturele activiteitenpremie te lanceren als onderdeel van het relanceplan – toen waren we nog heel hoopvol – om de cultuursector een boost te geven. We kennen die allemaal. Die premie kan gebruikt worden voor de organisatie of uitvoering van een activiteit of voor de terbeschikkingstelling van infrastructuur voor evenementen tussen 1 september 2020 en 31 mei 2021. Er kon 2000 tot 20.000 euro aangevraagd worden. Het budget werd verdeeld volgens het 'first come, first serve'-principe. De Vlaamse Regering heeft 35,5 miljoen euro uitgetrokken voor die premie, die uit het oorspronkelijke noodfonds voor cultuur kwam.

Er is de laatste weken al meer rond te doen geweest hoe die premie is verdeeld. Er is heel veel geld uitgegeven, heel veel aangevraagd geweest. Veel mensen zijn er blij mee geweest om een soort overlevingsgeld te krijgen, maar er zijn niet alleen door onze fractie, maar ook door andere fracties vragen gesteld, niet zozeer over het budget van 35 miljoen euro – wat een heel goede zaak is als steun voor de noodlijdende sector –, maar wel over de aanwending van die premie, die soms zorgvuldiger had kunnen gebeuren. De vraag is of het geld wel is terechtgekomen bij de sectoren en de doelgroepen waar de nood het hoogste is en of het effect – dat is voor mij heel belangrijk – ervan duurzaam is voor de sector.

Uit het antwoord van de minister-president op schriftelijke vraag 152 van 14 januari 2021 blijkt dat er in totaal – en u hebt die cijfers ondertussen al genoemd – 59,7 miljoen euro werd aangevraagd, en dat ongeveer 60 procent van het aangevraagde bedrag is verdeeld, namelijk die 35,5 miljoen euro. Zo'n 65,6 procent van de aanvragen, of 6735, werd aanvaard. Ook blijkt uit het antwoord van mijn schriftelijke vraag dat er 206 aanvragen, voor een totaalbudget van 900.000 euro, zijn aanvaard, waarbij het evenement uiteindelijk moest geannuleerd worden. Organisaties konden namelijk een beroep doen op overmacht als de geplande activiteit uiteindelijk niet kon doorgaan door de huidige coronamaatregelen. Allicht zal het aantal nog geplande evenementen die uiteindelijk geannuleerd zullen worden, nog toenemen zolang de cultuursector de activiteiten niet kan hervatten.

Ten slotte blijkt uit onze eigen analyse dat de middelen van de premie zeer ongelijk zijn gespreid over de verschillende provincies. Waar de provincies van de 'culturele driehoek' het best bedeed werden, hebben Limburg, Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen beduidend minder aangevraagd en gekregen.

Minister-president, hoe evalueert u op basis van de detailanalyse de verdeling van de culturele activiteitenpremie, onder andere de ongelijke spreiding over de provincies en het aantal geannuleerde evenementen?

Wat is uw reactie op de kritische analyse van uw coalitiepartner CD&V op de culturele activiteitenpremie als instrument?

Plant u een analyse van de impact van de culturele activiteitenpremie bij het aflopen ervan op 31 mei 2021 op het culturele veld?

Welke plannen hebt u nog om de cultuursector verder te ondersteunen in het kader van de relance, die hopelijk tegen de tweede helft van 2021 mogelijk zal zijn – en hopelijk vroeger?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Dank u wel, collega, voor de vraag, maar ik moet eerlijk zeggen, in alle vriendschap, dat ik niet begrijp dat het debat over de culturele activiteitenpremie maar blijft terugkomen in deze commissie. Maar goed, vragen staat vrij.

Ik deel de negatieve analyse die sommigen over deze steunmaatregel lijken te maken, absoluut niet. Ruim 90 procent van deze premie is terechtgekomen bij organisaties en actoren die nooit enige subsidie hebben ontvangen. We hebben dus echt kwetsbare spelers bereikt, organisaties die het echt konden gebruiken.

Ik ontvang heel wat positieve en dankbare reacties uit de sector en ik lees die ook in de pers en op de sociale media. Ze komen uit een zeer divers spectrum van artiesten en kunstenaars, van amateurs tot professionelen, van muzikanten, theatermakers, beeldend kunstenaars tot initiatieven binnen het sociaal-cultureel werk. Maar vergeet ook niet dat elke activiteit een echte keten in gang trekt van diverse actoren die weer aan het werk kunnen. Voor een optreden voor een livestream bijvoorbeeld is ook een team van licht-, geluid- en videotechnici aan het werk.

Om u even te tonen uit welke diverse hoeken de bijzondere appreciaties komen omtrent de culturele activiteitenpremie, geef ik u hierbij een bloemlezing van de positieve waardering die met betrekking tot de culturele activiteitenpremie werd uitgedrukt. Het illustreert het diverse spectrum aan waardering uit de sector.

Ik denk aan Het Zesde Metaal en De Dolfijntjes, die aangaven dat ze – en ik citeer – “dankzij de culturele activiteitenpremie” hun streamingconcerten hebben opgezet. Ik denk aan sopraan Karlijn Noten en bas Kurt Gysen, die in de parochiekerk van hun eigen parochie in Hoeselt – dat is dan wel in Limburg, mevrouw Segers – het concert ‘360° Klassiek’ rond operaklassiekers hebben gemaakt en die letterlijk zeggen: “Zonder de culturele activiteitenpremie uit Vlaanderen, hadden wij deze dure productie niet kunnen maken.” De Acteursgilde en Artists United drukten in een brief hun bijzondere dank uit: “Wij merken dat vele honderden kunstenaars, ensembles, kleine theatercollectieven, enzovoort, dankzij uw initiatief werden geholpen. Van de tal van streaminginitiatieven heeft heel de maatschappij vruchten kunnen plukken.” Ook de amateurkunstenorganisatie Danspunt benadrukte op haar website heel mooi haar enthousiasme in tien redenen. Ik kreeg felicitaties van het koperensemble Belgian Brass. Zij worden al jaren niet meer ondersteund vanuit het Kunstendecreet, maar hebben dankzij de activiteitenpremie wel met hun streamingconcert meer dan tweeduizend livestreamkijkers bereikt. Als ze dat programma in een zaal brengen, zou zo’n aantal in het publiek enkel een natte droom zijn. Dagelijks hebben ze sindsdien meer dan drieduizend views van over de hele wereld op hun streamingkanaal. Om maar te zeggen wat voor een exposure dit voor zo’n ensemble plots met zich meebrengt. Ze lieten me zelf weten: “Dankzij de activiteitenpremie bereikten we voor ons genre een ongekend groot en divers publiek.”

Maar er zijn ook heel wat kleine lokale initiatieven, ik denk aan het Mini Drumfest van Cultuurcentrum De Adelberg en Davy’s Drumschool in Lommel, ook in Limburg, die in hun communicatie duidelijk aangeven dat het event tot stand kwam dankzij de steun van de activiteitenpremie. En ook de organisatie van Fiesta Alma, een familiebeleeffestival dat gepland staat in Dendermonde, drukte zich zeer positief uit over deze premie. Zij drukken wel de uitdrukkelijke hoop uit dat hun festival zal kunnen doorgaan. Ja, wie niet? Wel, ik heb goed nieuws voor hen en voor de

vele andere initiatieven die nog gepland staan. Ik heb deze week besloten per ministerieel besluit om de maximale einddatum te verlengen tot 31 augustus. Daarnaast is het toegestaan om activiteiten om te vormen naar een onlineactiviteit. Maar ik hoop alsnog dat men met een herplanning zo'n beleeffestival ook echt fysiek kan beleven.

De spreiding per provincie is voor mij geen issue. Het belangrijkste is de stimulans die je geeft aan de sector en de keten die je ermee op gang trekt. Of dat nu in Bredene, Brasschaat of Hasselt is, dat maakt niet veel uit, zeker niet omdat je via streaming wel een groter bereik hebt. Het is logisch dat de provincies waarvan ook in andere decreten het grootste aantal aanvragers komen, ook hier diegenen zijn die het meeste aantal aanvragen hebben. Dat lijkt me logisch.

De geannuleerde evenementen zijn goed voor minder dan 3 procent van het totaalbedrag. Dat is verwaarloosbaar.

Ik heb eind vorig jaar een opdracht gegeven om een Taskforce Cultuur op te zetten, om zowel op de korte als de middellange termijn voorstellen te doen die ervoor zullen zorgen dat de brede culturele sector deze crisis kan overbruggen. Bij het opmaken van die voorstellen met een perspectief eind 2021 is rekening gehouden met: de directe ondersteuning van de job, de liquiditeits- en solvabiliteitspositie en het versterken van de competitiviteit van de brede culturele sector.

Voorstellen op korte termijn die betrekking hadden op het federale niveau neem ik allemaal mee naar de daarvoor bestemde overlegfora. Een van de voorstellen die ik heb meegenomen en dat al wordt uitgevoerd, is bijvoorbeeld de verlenging van de tijdelijke werkloosheid zolang de sector hinder ondervindt van de coronacrisis.

Wat de voorstellen betreft die betrekking hadden op het Vlaamse niveau, zoeken we van enkele voorstellen verder uit hoe we dit effectief en doelgericht kunnen opzetten. We kijken hiervoor onder meer naar een afstemming met het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO). Ik hoop dan ook om binnenkort te kunnen meedelen wat de concrete voorstellen zijn om de sector verder te versterken.

Ik heb hier al gezegd dat een deel van de voorstellen voor de korte termijn op federaal niveau zitten, en die hebben we al doorgegeven. Een groot deel zit dan bij mij, en ik sta daar welwillend tegenover en ik ga daar zo rap mogelijk mee naar de Vlaamse Regering. Wij zijn klaar. Er zitten voorstellen bij voor VLAIO, om het instrumentarium van VLAIO open te zetten voor de cultuursector. Ik wacht nu op collega Crevits – zij is ook aan het afronden – om de twee samen, in één beleidsbeslissing, naar de Vlaamse Regering te brengen. Dat is een kwestie van dagen. Deze week zou voor minister Crevits nog niet lukken, maar wellicht volgende week wel. Al die voorstellen van de korte termijn zijn voor mij zeker en vast verdedigbaar. Ik zal dat zo bij de Vlaamse Regering brengen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp-a): Minister-president, dit is inderdaad niet de eerste vraag over de culturele activiteiten.

Minister-president Jan Jambon: Ik kon het toch niet laten, hoor.

Katia Segers (sp-a): Ik heb ook positieve zaken gehoord. Het ging over veel geld. De waslijst, de vele pagina's, het overzicht: het heeft veel tijd gevraagd om alles te analyseren. Daar zaten opmerkelijke zaken in. U hebt een hele lijst van bedankingen voorgelezen, en dat is zeer goed. Er zijn mensen geholpen die nooit eerder of geen subsidies meer hebben gekregen. Dat is oké. Maar het was 'first come, first served'. Er zijn mensen teleurgesteld achtergebleven, omdat het geld

al op was. Enige kwaliteitsbeoordeling zou toch mogen. Oké, als er zoveel binnenkomen en het moet snel verdeeld worden, dan snap ik dat wel. Maar een aantal criteria bij de call inschrijven, zou toch wel goed zijn.

Inzake duurzaamheid hebben velen het overleefd. Ze hebben geholpen om de culturele sector aan het werk te houden en te overleven. Die duurzaamheid had iets beter kunnen worden ingebouwd. Ik heb het idee al eens gelanceerd. Het is nu te laat, maar ik zou graag willen dat u kijkt wat u kunt doen. Bij de laatste call van de projectmiddelen hebben heel wat dossiers 'zeer goed' gekregen en die zijn toch uit de boot gevallen. Daar was een kwaliteitscheck op gebeurd. Ik ken organisaties die mij nu vertellen dat ze de culturele activiteitenpremie hebben aangevraagd, om iets extra's te doen dat ze vlug bedacht hadden, terwijl ze een project hadden ingediend waar grondig over was nagedacht, maar dat ze niet kregen. Ze hadden liever de projectmiddelen gekregen om het project te kunnen realiseren.

Zeer positief is dat u het gaat verlengen naar 31 augustus. Ik denk dat dat nodig is. Nu is het nog maar 3 procent van de geannuleerde evenementen – voor 900.000 euro –, maar het dreigen er veel meer te worden, zolang de culturele activiteiten live niet kunnen doorgaan. Er is heel veel streaming gebeurd, maar mensen willen ook graag weer op het podium staan.

Wat de verdeling over de provincies betreft, zegt u dat u dat niet zo belangrijk vindt. Ik denk dat we dat wel eens moeten bekijken in onze grondige oefening, ook naar het Kunstendecreet toe. Bij het Fonds Culturele Infrastructuur (FoCI) bleek dat Vlaams-Brabant niets had gekregen, Limburg heel weinig, terwijl bijvoorbeeld STUK in Leuven echt zit te wachten en nood heeft aan investeringen in de gebouwen. Maar het zijn opnieuw diezelfde provincies die buiten de traditionele driehoek van Brussel-Gent-Antwerpen liggen die ook voor culturele activiteiten minder kregen.

Tot slot wil ik mijn appreciatie uitspreken voor het feit dat er echt werk gemaakt zal worden van het openstellen voor de cultuursector van de VLAIO-meter. Dat is zeer positief.

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Wanneer u zegt dat dit waarschijnlijk niet de laatste vraag is over de culturele activiteitenpremie, zal ik dat niet als een uitnodiging tot meer vragen interpreteren, als ik u kan geruststellen.

Wij zijn vanuit de CD&V-fractie altijd redelijk kritisch geweest over deze maatregel. De eerste vraag om uitleg die hierover werd gesteld in het parlement, kwam van onze fractie, meteen nadat de maatregel werd aangekondigd. We hebben daar toen een aantal kritische bedenkingen bij geformuleerd. Ik blijf nog altijd grotendeels achter de meeste bedenkingen staan, hoewel ik ook een aantal positieve analyses kan maken van deze maatregel. Ik zie ook een aantal van die bedenkingen bevestigd. Ik heb ook dezelfde schriftelijke vraag gesteld en hetzelfde antwoord gekregen. Het 'first come, first served'-principe vonden wij niet de beste manier van werken, toch niet zonder een minimale kwalitatieve beoordeling. Dat gebrek daaraan blijven wij een gemiste kans vinden. Nadat de middelen op waren en de aanvraagmodule effectief werd stopgezet, is er elektronisch nog voor 24 miljoen euro aan aanvragen ingediend. Dat toont inderdaad aan dat er nood was aan extra steunmaatregelen. Maar ik blijf erbij dat het toch iets gericht ingezet had kunnen worden door bijvoorbeeld de minimale en kwalitatieve beoordeling.

De laagdrempeligheid en het bereiken van de kernspelers was ook altijd een doelstelling. Hier wil ik echt positieve feedback op geven. Ik vroeg in mijn schriftelijke vraag ook naar cijfers per sector, maar die heb ik niet gekregen. Dat zou toch

boeiend zijn voor een verdere evaluatie. We hebben zelf in onze analyse getracht om te kijken welke aanvragers al dan niet structureel gesubsidieerd waren. We zaten ook aan 92 procent van die aanvragen. Dat is goed voor ongeveer hetzelfde percentage aan toegewezen bedrag. Die kwamen uit de niet-structureel gesubsidieerde, dus de kwetsbare kernspelers. Dat die maatregel effectief laagdrempelig was en heel veel minder evidente spelers bereikt heeft, klopt. Dat is een heel positief gegeven van deze maatregel.

Langs de andere kant zie je wel dat, naar de bereikte sectoren, de sociaal-culturele sector in die cijfers nagenoeg niet naar voren komt. Dat is ook een belangrijke vaststelling om mee te geven. In de provinciale spreiding zie ik ook geen problemen. Een derde kwam uit Antwerpen en Oost-Vlaanderen, maar ook een derde van het toegekende bedrag.

Minister, ik vroeg mij af welke evaluatie u zult plannen van die culturele activiteitenpremie. Kunt u ook iets meer vertellen over de evaluatie die u eind oktober had aangekondigd over de eerste ronde van het noodfonds cultuur? Als er in de toekomst nieuwe steunmaatregelen zouden moeten komen, kan er dan gekeken worden naar de positieve elementen van beide systemen om te kijken hoe de middelen het best doelgericht ingezet kunnen worden?

Tot slot: ik ben kritisch over deze maatregel, maar ik wil wel opnieuw mijn steun en appreciatie uitspreken voor uw inzet voor de cultuursector tijdens deze moeilijke periode.

De voorzitter: De heer Pelckmans heeft het woord.

Gustaaf Pelckmans (Groen): Ik ben om te beginnen altijd fan geweest van het initiatief. Het was laagdrempelig, het was snel, er was een heel breed potentieel dat men kon bereiken en het rustte toch een stuk op vertrouwen. Dat zijn allemaal elementen die wij moeten meenemen. Waar ik geen fan van was – en dat vind ik zo jammer –, is van de uitwerking van het initiatief. Dat was een beetje slordig, ondoordacht. Opnieuw stelde de overheid zich op als onbetrouwbare partner. Daarover heb ik een aanvullende vraag. Dat doet mij weer denken aan de lugubere spreuk van het kind dat wordt weggegooid met het badwater. Op 3 februari was er een open brief in De Standaard en in De Morgen, waarin een hele reeks actoren klaagden over de deadline. Zij hadden ook een aanvraag ingediend, maar hadden daarop koudweg het antwoord gekregen dat de deadline verstreken was en dat zij dus geen middelen konden krijgen.

Minister, als u nu aankondigt dat de deadline verlengd wordt, krijgen de klagers dan nog een antwoord, zoals een betrouwbare overheid zou moeten geven? Maken die actoren nog kans op middelen? Voorts vraag ik dat de call, als die verlengd wordt, nog eens goed overdacht wordt als hij in de markt wordt gezet, om een dergelijk debacle te vermijden. Ik steun dus de vraag van collega Segers om hierover eens een grondige impactstudie te maken, waaruit wij heel veel zullen kunnen leren.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser krijgt het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik ben blij dat verschillende collega's aangeven dat de crisismaatregel – want daarover gaat het – zijn doelstellingen bereikt heeft. Wij hebben in deze onzekere tijden toch organisaties aangezet om te blijven organiseren en iets aan te bieden aan het publiek. Wij hebben kansen gegeven aan de transformatie naar veel digitale initiatieven. Ik ben ook blij dat het verlengd wordt tot 31 augustus. Zo kunnen de activiteiten over een langere termijn worden gespreid en kunnen zaken die men publiek gepland had, zo nodig nog omgevormd worden tot onlineactiviteiten.

Ik heb nog twee bijkomende vragen. Als de activiteit voorbij is, moeten de organisaties hun bewijsstukken afleveren. Gezien de vele aanvragen kan dat de werkdruk bij de administratie erg verhogen. Wordt daar rekening mee gehouden?

Voorts stel ik vast dat er heel wat online activiteiten zullen plaatsvinden, die innovatief, creatief, digitaal zullen zijn. Hoe kunnen wij ervoor zorgen dat andere organisaties daardoor geïnspireerd kunnen worden en ervan kunnen leren? Zo kan die omslag naar digitalisering veralgemeend worden.

De voorzitter: Minister-president Jambon krijgt het woord.

Minister-president Jan Jambon: Mevrouw Segers, ik moet het nakijken, maar ik denk dat alle projectaanvragen die de beoordeling 'zeer goed' hebben gekregen, ook effectief gevalideerd zijn. Ik heb het intussen aan mijn medewerkers gevraagd en die bevestigen dat ook wel. Wat de provincies betreft, denk ik dat de gevalideerde projecten in verhouding zijn met de aangevraagde projecten. Dat er minder aanvragen uit bepaalde regio's binnenkomen, is een heel andere thematiek. Met de culturele activiteitenpremie als dusdanig heeft dat niets te maken. Ik herinner mij dat dit dezelfde discussie was toen wij het over projectmiddelen hadden. Dat is een ander debat. Ik herinner me dat er voor Limburg zelfs een taskforce of iets anders was opgezet. Dat heeft ook niet veel opgeleverd. Ik denk dat er iets anders aan de hand is. Mochten we die activiteitenpremie stelselmatig ondergevalideerd hebben voor bepaalde provincies, was dat iets anders.

Mijnheer Van De Wauwer, er worden inderdaad evaluaties gepland. Ik denk dat die al gebeurd zijn voor de eerste ronde. Ik zal het eens navragen bij de administratie en dan kunnen we dat delen in de commissie. Het is ook de bedoeling om ook de activiteitenpremie te evalueren. Als je evaluaties doet, is dat – wat mij betreft toch – niet om in een kافت te stoppen, maar om daar bij volgende beleidsinitiatieven rekening mee te houden, anders moet je geen evaluatie doen.

Mijnheer Pelckmans, over de overheid als onbetrouwbare partner: ik vraag me af of we hier geen spraakverwarring hebben. Er is de deadline van indienen en van uitvoering van de activiteit. De deadline van indiening hebben we niet veranderd, maar de uitvoering van de activiteit laten we nu wat schuiven, omdat er dan al meer kans is dat die ook effectief niet alleen online maar ook live zal kunnen plaatsvinden. Dat is misschien een kleine spraakverwarring.

Mevrouw Coudyser, dat de bewijzen die ingeleverd moeten worden druk leggen bij de administratie, dat zal wel. Ik denk dat de hele coronacrisis nogal veel druk bij de administraties heeft gelegd. Wat VLAIO heeft gepresteerd, is fenomenaal, en dat geldt ook voor het departement Cultuur. Ik wil hier van de gelegenheid gebruikmaken om de mensen daarvoor te danken. Het indienen van bewijsstukken, ik zal ook niet zeggen dat elk bewijsstuk grondig ... Dat zal waarschijnlijk ook met steekproeven en dergelijke gebeuren.

Kunnen die zaken dienen om elkaar te inspireren? Ik denk dat dat niet anders is dan in niet-coronatijd en dat producties van bepaalde gezelschappen ook weer andere gezelschappen inspireren. Dat is op zich een vast gegeven in de culturele sector.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Heel kort. Ik heb de boodschap begrepen.

Minister-president, nogmaals, de verlenging van de datum naar 31 augustus is een heel goede zaak, want dat zal er hopelijk toe leiden dat minder zaken geannuleerd zullen worden, maar ook dat misschien ook fysiek mogelijk zal zijn wat oorspronkelijk digitaal gepland was.

Mijnheer Pelckmans sprak over een nieuwe call. Ik heb niet gehoord of u momenteel een nieuwe call plant, maar uiteraard, als er inderdaad nog eens 24 miljoen euro aangevraagd werd na het afsluiten, omdat het geld op was en er toch nog wel even geen cultuuractiviteiten mogelijk zijn, denk ik dat het misschien goed zou zijn om toch te bekijken wat er nog kan gebeuren.

Inderdaad waren er projecten die als 'goed' en 'zeer goed' geëvalueerd werden.

Wat betreft de grondige oefening heb ik over de verdeling van de provincies niet gezegd dat er minder is gekregen ten opzichte van wat er was aangevraagd, maar ik heb in mijn repliek aangegeven dat met de vaststelling dat de cultuurinfrastructuur en die middelen vooral naar de culturele driehoek zijn gegaan, we die oefening toch eens in een ruimer plaatje zullen moeten maken over wat we kunnen doen voor de andere drie provincies, die onderbedeeld zijn.

Ten slotte sluit ik me graag aan en ben ik blij te horen dat u een evaluatie van de culturele activiteitenpremie plant. We zullen daar veel uit kunnen leren. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Elisabeth Meuleman aan Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, ICT en Facilitair Management, over de ontmanteling en dreigende teloorgang van het kunstwerk 'Quand le ciel bas et lourd' in Antwerpen – 2120 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

Elisabeth Meuleman (Groen): In een opiniestuk in De Standaard wordt de kwestie van het kunstwerk 'Quand le ciel bas et lourd' nog eens voor het voetlicht gebracht. Het is een installatie van de Argentijnse kunstenaar David Lamelas en het is de bedoeling dat het eerstdaags wordt ontmanteld. Op de plek van het werk komt namelijk een nieuwe toegangsweg voor kunsttransport van en naar het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA). Dat museum was ook de eerste eigenaar, of beter gezegd: het werk stond in de tuin van het KMSKA. Zonder er hier dieper op in te gaan is het relevant om te vermelden dat het kunstwerk na dertig jaar nog altijd een actuele en maatschappelijk relevante waarde heeft.

De minister heeft een negatief advies van Onroerend Erfgoed ten aanzien van het verplaatsen van het kunstwerk gevolgd. De verantwoordelijkheid voor het werk ligt nu bij het Museum voor Hedendaagse Kunst in Antwerpen (M HKA), dat het werk in 2011 kreeg overgedragen van de kunstenaar. De kosten om het kunstwerk te redden worden geraamd op 110.000 euro. Crowdfunding is een van de zaken die naar voren worden geschoven om dit geld bijeen te krijgen. Maar concrete actie, van welke vorm dan ook, lijkt op dit moment niet ondernomen te worden.

Minister-president, dit is toch redelijk hallucinant voor een toch wel heel belangrijk referentiewerk. Hebt u al overleg gehad met de verschillende betrokkenen? Kunt u de geschiedenis van het kunstwerk uitklaren, zodat duidelijk is naar wie in eerste instantie gekeken moet worden? De plannen en de werken ten aanzien van de verbouwingen van het KMSKA gaan terug tot 2006. Waarom is er nooit iets ondernomen om het huidige voorspelbare conflict tussen de nieuwe toegangsweg en het kunstwerk aan te pakken?

Waar schuilt op dit moment heel precies het probleem? Wie moet, in uw ogen, op dit moment zijn verantwoordelijkheid opnemen?

Wat zult u ondernemen om tot een oplossing te komen?

Hoe kijkt u aan tegen de opgenomen verantwoordelijkheden die een schenking met zich meebrengt? Zijn er wettelijke verplichtingen? Wilt u ook morele verplichtingen benoemen? Lopen bepaalde verantwoordelijkheden af in de tijd of net niet?

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: David Lamelas maakte dit kunstwerk naar aanleiding van de tentoonstelling 'Amerika Bruid van de Zon' in het KMSKA in 1992, in opdracht het Departement Externe Betrekkingen van de Vlaamse overheid, die de productie financierde. In de expo werd de relatie van de Lage Landen met Latijns-Amerika gedurende vijf eeuwen belicht. Het werk werd als tijdelijke in-situ-interventie geplaatst in de museumtuin van het KMSKA. Die tuin was toen nog eigendom van de stad Antwerpen; later werd de grond rond het museum overgeheveld naar de Vlaamse overheid. In 2011 kreeg het M HKA het kunstwerk als schenking. Gezien de tijdelijkheid van het werk was er op dat moment geen vergunning nodig.

Mijn administratie heeft steeds overleg gehad met alle betrokken partijen. De nieuwe toegangsweg in de tuin van het KMSKA is een eis van de brandweer en een noodzakelijke ingreep om het kunsttransport van het gerenoveerde museum op een professionelere manier te kunnen organiseren. Tijdens het ontwerp van de tuin in 2018 is er wel degelijk een alternatieve locatie voorgesteld in overleg met de kunstenaar, maar zowel volgens Onroerend Erfgoed als volgens de Antwerpse vergunningverlenende stadsdiensten kon het werk geen plaats krijgen in de gerestaureerde historische museumtuin. Om de timing van de verdere uitwerking van het Masterplan KMSKA niet in het gedrang te brengen, besloot ik om voorlopig geen nieuwe versie van het werk te voorzien in de tuin van het KMSKA. Het M HKA kreeg de opdracht om verder onderzoek rond de toekomst van het werk op te starten.

Waar schuilt op dit moment heel precies het probleem? Op dit moment is er volgens mij geen probleem. Er zijn afspraken gemaakt: in overleg met alle betrokken partijen – ook de kunstenaar en zijn galerie – neemt het M HKA nu verder initiatief.

Wat zal ik ondernemen om tot een oplossing te komen? Het M HKA neemt de taak op om het verdere traject te leiden. Het museum richtte een werkgroep op en onderzoekt momenteel de verdere mogelijkheden voor herbestemming. In samenspraak met de kunstenaar en zijn Belgische galeriehouder werd beslist om het bestaande werk na afbraak niet te restaureren maar een nieuwe versie te bouwen. Uit de productievoorbereidingen die het M HKA reeds nam, blijkt dat een nieuwe versie goedkoper is dan hergebruik van de huidige. Een nieuwe versie biedt ook meer garantie op vlak van kwaliteit en langdurigheid. Het M HKA zal ook de nodige vergunningen daarvoor aanvragen.

Hoe kijk ik aan tegen de opgenomen verantwoordelijkheden? Het werk van David Lamelas is een getuige van een innovatieve wereldtoptentoonstelling een kwart-eeuw geleden in het KMSKA en verwijst naar de bekende galerie voor hedendaagse kunst Wide White Space Gallery, die mee de internationale carrière lanceerde van de Argentijnse kunstenaar. In overleg met alle betrokken partijen, en gelet op de staat van het kunstwerk, besloot ik dat het werk gedocumenteerd zal afgebroken en de huidige versie vernietigd zal worden. Op deze manier zal de informatie en documentatie over de huidige versie ook worden opgenomen in het archief van het M HKA. Met de uitgebreide documentatie en ook op basis van de oorspronkelijke plannen en tekeningen van de kunstenaar kan het werk later dus nog een nieuw leven krijgen in samenspraak met de kunstenaar.

Elisabeth Meuleman (Groen): De intentie lijkt er effectief te zijn om het werk te behouden. Het is te zeggen, om de nieuwe versie herop te bouwen omdat het

inderdaad toch belangrijk en relevant is. Daar zijn we het allemaal over eens. Alleen lijkt het totaal onduidelijk waar die nieuwe versie dan moet komen, en wie de nieuwe versie zal betalen. De schatting bedraagt 110.000 euro. Dat is zwaar om die kosten te dragen voor een werk dat aan hen is overgeheveld in de wetenschap dat het moest verdwijnen waar het stond, zonder de bijhorende budgetten. Dat is toch een vreemde zaak.

Is er al enig zicht op waar de nieuwe versie zou komen en waar de kunstenaar het mee eens kan zijn? Het historisch kader en de plek maakten dat het daar zo goed paste. Het is niet iets dat overal kan worden geplaatst. Het moet betekenis hebben.

Wie zal dit financieren? Bent u bereid om daarin tussen te komen?

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik heb een bedenking over de aard van dit soort discussies. We moeten een duidelijk onderscheid maken tussen het juridische en het morele vraagstuk. We kunnen toch niet verwachten dat de minister-president inbreekt in de autonomie van die instellingen, al dan niet door geld op tafel te leggen? Waar ligt dan de grens tussen de autonomie van de instellingen en de verantwoordelijkheid van het beleid? Het lijkt er soms op dat dit afhangt van de persoonlijke inschatting van de parlementsleden, terwijl we moeten uitgaan van het principe en van de wetgeving. Dat is de enige basis om beleid te voeren.

Dat principe is heel duidelijk. Onze cultuursector krijgt heel wat autonomie omdat wij vertrouwen hebben in hun professionaliteit en deskundigheid. Soms worden er beslissingen genomen waar we het mee eens zijn, soms worden er beslissingen genomen waar we het niet mee eens zijn. In dat laatste geval moeten we niet altijd aankloppen bij het beleid, want dat lijkt me niet houdbaar op termijn. Het lijkt me ook niet eerlijk.

De voorzitter: Minister-president Jambon heeft het woord.

Minister-president Jan Jambon: Ik denk dat ik gedaan heb wat van mij verwacht kon worden. Er was een conflict, of men vond toch geen oplossing. Ik heb de partijen bijeengebracht en op het spoor naar een oplossing gezet. De verantwoordelijkheid ligt nu bij het M KHA. De werkgroep buigt zich over alle mogelijkheden. De plaats is ook nog niet bepaald. Budgettair zullen we zien waar we uitkomen. Het M KHA zegt dat het middelen zoekt. Dit wordt vervolgd. Er zijn nog vragen. Het M KHA neemt de lead.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister-president, mevrouw Van Werde, het werk is er gekomen, vandaar mijn vragen. Wie draagt de verantwoordelijkheid in opdracht van de Vlaamse overheid? Het is maar daarna overgeheveld. Er stonden geen middelen tegenover. Het conflict is al een tijdje aan de gang. Hier kan je toch spreken van enige verantwoordelijkheid? Ik ben het met u eens dat we dat niet voor elk kunstwerk kunnen vragen, maar dit vind ik wel een speciaal geval en daarom vond ik mijn vragen terecht. Het lijkt er toch op dat er Vlaamse verantwoordelijkheid is hierover. De minister-president heeft dat voor een stuk erkend, hij zoekt ook een oplossing, hopelijk staan er ook middelen tegenover. Dat stemt me hoopvol. Het opiniestuk in De Standaard was misschien een beetje negatief. Ik deel de ongerustheid dat we een goede locatie moeten vinden en de nodige financiële middelen. Er zou het best ondersteuning voor komen.

Minister-president, we hebben in het verleden toch gezien dat de verhoudingen tussen het KMSKA en het M HKA misschien niet altijd even uitstekend geweest zijn. Hadden die beter geweest, was dit conflict er misschien niet geweest. Laat ons hopen dat die samenwerking in de toekomst door de komst van een nieuwe

directeur een stuk beter zal zijn. Dat is ook een belangrijke les uit deze historie, dat het belangrijk is dat die instellingen met elkaar praten en op goede voet staan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Jeremie Vaneckhout aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de app Waddist – 2002 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Vaneckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneckhout (Groen): Meer mét jongeren praten, niet óver hen. Dat is het opzet van de nieuwe app Waddist, die gelanceerd werd in een samenwerking tussen De Ambrassade en de Arteveldehogeschool. Via de app krijgen jongeren tussen 12 en 30 jaar dagelijks gediversifieerde vragen voorgeschoteld over zaken uit hun leefwereld, zowel informatief als luchtig. Het doel is om de stem van de jongeren luider te laten klinken, ook naar het beleid toe. Wie in onze commissie kan daar tegen zijn?

De ervaringen van het voorbije jaar leren dat dit niet overbodig is. Al vaak moesten we vaststellen dat er weinig zicht en aandacht geweest is – en dan verwijst ik niet naar mensen hier aanwezig – voor de impact van de coronacrisis en de coronamaatregelen op jongeren. Af en toe kwamen er wel opstoten, maar de reële impact op het beleid bleef al te vaak uit. We herinneren ons nog de recente discussies na het voorlaatste Overlegcomité, waar er toch aandacht ging naar de kapperszaken en de contactberoepen, maar waar tegelijk het perspectief voor kinderen en jongeren ondergesneeuwd raakte.

Er waren een aantal mediagenieke gebeurtenissen, al is het maar bijvoorbeeld Felix die in de aandacht kwam. Maar dat had misschien ten dele ook te maken met zijn familienaam, dat het toch iets makkelijker was om erdoor te komen. Tegelijkertijd was het iemand die een zeer terechte oproep lanceerde, en daar kan niemand van ons tegen zijn. Maar er is uiteindelijk ook vaak niet zo veel mee gebeurd. We herinneren ons ook nog de zaak van tieners die betrappt werden op een bijeenkomst bij een van hen en die strikt volgens het boekje werden aangepakt. Het is dankzij het feit dat de ouders vlot toegang hadden tot een advocaat die zich thuis voelt in televisiestudio's, dat hun verhaal terecht veel aandacht kreeg. Plots besepte iedereen hoe strikt het boekje voor jongeren is en welke impact dat op hen heeft. Ongetwijfeld zijn er veel andere jongeren die vandaag minder in beeld komen, minder hun stem kunnen laten klinken, en die in gelijkaardige situaties terechtgekomen zijn. En het valt maar af te wachten wat deze casus structureel zal betekenen voor de omgang met kinderen en jongeren als het gaat over bestraffing en het opvolgen van maatregelen. We horen toch andere groepen in de samenleving die eveneens uiten moeilijk met maatregelen om te gaan. Vaak wordt daar toch wat selectief mee omgegaan.

De crux in het hele verhaal is: hoe laat je de stem van zoveel mogelijk kinderen en jongeren klinken? Hoe zorg je dat niet enkel de meest mondige gehoord worden? Een app is als medium ongetwijfeld een van de meest laagdrempelige manieren om deze doelgroep te bereiken en te horen. Maar het zal nog altijd niet voor elke Vlaamse jongere het geval zijn dat die dan meteen geïnstalleerd wordt of gebruikt wordt, zeker niet zonder ambitieuze engagementen vanuit het beleid dat er met de antwoorden ook daadwerkelijk iets zal gebeuren.

Wat verwacht u zelf concreet van de Waddist-app? Hoe wilt u samen met de initiatiefnemers de participatiegraad zo hoog mogelijk krijgen? Vanaf welke participatiegraad durft u de resultaten van de dagelijkse bevragingen representatief te

noemen? Houdt u daarbij ook rekening met representativiteit op basis van leeftijd, woonplaats of andere zaken?

Hoe kunnen we vermijden dat de app enkel gevoed wordt door de meest mondige jongeren? Welk engagement wilt u aangaan ten opzichte van de jongeren die de app gebruiken dat hun verzuchtingen daadwerkelijk beleidsmatig worden meegenomen? Zult u de app zelf ook gebruiken als medium om gericht jongeren te bevragen over bepaalde thema's?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: In mijn jeugd- en kinderrechtenbeleid wil ik de stem van kinderen en jongeren een centrale rol geven. Eigentijdse jeugdbevragingen over, met en door kinderen en jongeren dragen bij tot een actief en actueel jeugdbeleid. Waddist belooft een waardevol project te zijn dat op de actualiteit inspeelt en een soort thermometer wil zijn van wat leeft onder jongeren. Ik heb zelf het onderzoeksteam en het verantwoordelijke team van de Artevelde-school onder leiding van Pedro De Bruyckere, gesproken op 16 november vorige jaar. Ik heb ze in contact gebracht met de mensen van De Ambrassade.

De app is het resultaat van een mooie samenwerking tussen de Arteveldehogeschool en de Ambrassade. De Ambrassade wil op die manier de stem van jongeren capteren, om haar opdrachten op het vlak van jeugdwerk, jeugdbeleid en jeugdinformatie te voeden. De goede samenwerking tussen beide partijen en het inspelen op de vragen van de jeugdsector, waardeer ik sterk.

U vraagt naar de participatiegraad. De app is een instrument van De Ambrassade om haar opdrachten te realiseren. Het is dan ook de opdracht van De Ambrassade om de participatiegraad zo hoog mogelijk te krijgen. De Ambrassade duidt dat de vragen in de app in de eerste fase zijn afgestemd op de leeftijdsgroep van 12 tot 18 jaar. De ontwikkelaars stimuleren jongeren op verschillende manieren om de app te gebruiken. Ze hanteren spelelementen zoals antwoordstreaks, een badge-systeem en sociale media. De volgende dag zien ze de antwoorden in de app en ze kunnen de vragen mee sturen. Op die manier wil Waddist de intrinsieke motivatie aanspreken. Er wordt op termijn gestreefd naar deelname van een brede groep jongeren, die zo de diversiteit in de samenleving weerspiegelt. Representativiteit zal hierin zeker een belangrijk vraagstuk zijn.

Het is altijd een uitdaging om ervoor te zorgen dat niet alleen de meest mondige jongeren een plaats krijgen. Het bereiken van onder meer de minder mondige jongeren en jongeren die minder digitaal geconnecteerd zijn, zal ook hier een uitdaging zijn. De Ambrassade en de Arteveldehogeschool doen op dit moment een beroep op het jeugdwerk, en in het bijzonder het jeugdwerk met maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren, om de app te verspreiden. Daarnaast loopt er op sociale media in samenwerking met influencers een campagne om een zo groot mogelijke groep jongeren te bereiken. De ontwikkelaars sturen ook waar nodig bij zodat het panel de Vlaamse jeugd zo goed mogelijk weerspiegelt.

De app is een instrument van De Ambrassade om haar opdrachten te realiseren. Een van die opdrachten is de ondersteuning van de Vlaamse Jeugdraad, die uiteraard de centrale speler is als het gaat om jongerenparticipatie. Ik pleeg regelmatig overleg met de Vlaamse Jeugdraad, waarvan ik aanneem dat die gebruik zal maken van de informatie die jongeren door middel van de app aanreiken. Signalen kunnen bijvoorbeeld ook doorstromen naar het Kinderrechtencommissariaat, waarmee ik ook regelmatig overleg, of doorstromen naar het JOP, ons Jeugdonderzoeksplatform, voor meer diepgaand wetenschappelijk jeugdonderzoek. Ik heb net de beheersovereenkomst met het JOP ondertekend. Ik verwacht veel van de de integratie in het wetenschappelijk werk. Dat lijkt mij essentieel. De app mag geen

geïsoleerd instrument zijn, maar moet geïntegreerd worden in de wetenschappelijke analyse van het beleid voor kinderrechten.

De app is nog maar net gelanceerd, dus het is nog wat vroeg om te zien hoe ze werkt. Ik wil nu eerst dat deze app vanuit de jeugd zelf gevoed en gebruikt wordt. Ik ben zeker benieuwd naar wat jongeren antwoorden op de vragen van de ontwikkelaars en welke vragen jongeren aan elkaar willen stellen. Het lijkt me niet zo'n goed idee om de app als een soort politiek of beleidsmatig kanaal te gebruiken. Dat zou de waarde ervan meteen uithollen. Ik hecht veel belang aan de bevraging van en het luisteren naar jongeren en doe dit breed, zowel rechtstreeks als via de organisaties die hun stem vertolken. De app is een bijkomende manier om de vinger aan de pols te houden. Maar ik heb niet de ambitie om in de komende weken zelf vragen voor te leggen om die onmiddellijk te laten testen. Daarvoor is het nog te vroeg.

De voorzitter: De heer Van Eeckhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik denk dat ik een stuk op dezelfde lijn zit. Het lijkt me geen goed idee om de app nu al bij wijze van spreken hoofdzakelijk rechtstreeks vanuit het beleid te gaan gebruiken. Het lijkt me wel een mogelijkheid om in het achterhoofd te houden voor de toekomst om specifiek naar insteken te vragen. Via de initiatiefnemers kunnen er daar wel bepaalde suggesties worden gedaan.

Ik heb de app zelf gedownload en ik heb voor alle duidelijkheid, collega's, de correcte geboortedatum van mezelf ingevuld. Ik doe me hier niet foutief als een 12- tot 18-jarige voor. Maar ik vind in de app een goede mix van ontspanning en ernst op dit moment. Ik denk dat dat ook de succesfactor kan zijn, dat er zowel eerder studentikoze antwoorden op komen als meer ernstige en beleidsmatige insteken uit kunnen volgen. Het lijkt me belangrijk om dat een vast item te maken in het structureel overleg met de Vlaamse Jeugdraad en met andere actoren om daarmee aan de slag te gaan en zelf ook actief na te denken: hoe kunnen we dat op termijn gebruiken?

Ik begrijp dat u op dit moment weinig evaluatie kunt maken. Het is inderdaad nog heel recent. Mijn vraag is wel een beetje: is er een bepaalde evaluatie gepland? In welke periode plant u die eventueel? Is het een optie – want ik ga ervan uit dat de financiering ervan op dit moment door De Ambrassade en de Arteveldehogeschool gebeurt – om daarvoor ook structureel middelen uit te trekken in het kader van het jeugd- en kinderrechtenbeleidsplan (JKP) en in mogelijkheden te voorzien om dat project structureel te maken?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Ik ben ook een van die niet-jongeren die de app toch downloaden, maar de correcte leeftijd ingaf. Ik ben heel erg blij – en dat is ook een woord van dank aan de mensen die het ontwikkeld hebben – dat we als niet-jongeren toch ook mochten participeren. Het zijn inderdaad heel erg fijne vragen, mijnheer Vaneekhout, die er passeren: een mooi evenwicht tussen ernst en gespreksstarters. Dat van het water van het wc-bakje was echt wel afschuwelijk, maar dat heeft zoveel mensen daarover doen praten, jongeren onderling. Als ik in mijn omgeving kijk, hebben heel wat mensen die app effectief gedownload, jongere mensen dan. Ik hoor nu van u, minister – en dat begrijp ik: de scope was initieel 12- tot 30-jarigen, maar in eerste instantie wordt gemikt op 12- tot 18-jarigen. Dat lijkt me ook logisch. Het lijkt me ongelooflijk moeilijk om communicatief 12- tot 30-jarigen te gaan aanspreken en te boeien. Ik vroeg me al af hoe ze dat concreet in evenwicht zouden houden. Maar daar hebt u al een antwoord op gegeven.

In de eerste week waren er 1700 antwoorden. Ondertussen zijn er 2500 mensen die antwoorden. Dat loopt nogal een vaart. Ik ben heel erg blij om te zien dat het

ook effectief attractie krijgt. Ik denk niet dat wat de mensen antwoorden, meteen wetenschappelijk relevant zal zijn. In eerste instantie mag het plezant en informatief zijn en als het wetenschappelijk relevant of representatief kan zijn, is dat heel mooi meegenomen, maar 'if not, then not'.

De app lag er op 18 februari even uit. Ik neem aan dat dat door het grote succes van het downloaden was. Ik wens het de ontwikkelaars in ieder geval toe.

Nog een vraagje, minister. U gaf daarnet aan dat het niet de bedoeling is om de app politiek of beleidsmatig te gebruiken. De tip van de dag die ze dagelijks meegeven, is doorgaans heel erg breed en heel interessant. Ik denk toch dat dat jongeren echt aanspreekt. Ik merk toch ook een zeker gebrek aan nuance. Bij één van de tips ging over het klimaat. Klimaat an sich is een heel belangrijk thema, maar de sturing heel erg specifiek alleen richting vzw Klimaatzaak, was toch een beetje tendentius te noemen. Ook al wordt daar op hun manier ook rekening mee gehouden en op hun manier naar gekeken, vraag ik om daar toch een evenwicht in te houden.

Voor de rest wens ik de ontwikkelaars en de mensen die erachter zitten, vooral heel erg veel succes. Het is fijn om dat vanop een afstandje te mogen meevolgen. Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil me aansluiten bij deze vraagstelling.

Iedereen is geboeid om te zien op welke manier we kinderen en jongeren op een zo goed mogelijke manier kunnen betrekken en bereiken. Alle kanalen in dezen zijn interessant om af te toetsen. Ik hoop dat we het kanaal ook voor jongeren laten, maar ik begrijp dat door het feit dat iedereen heel duidelijk ook de geboortedatum ook meegeeft, collega, het boeiend is om dat ook te volgen.

Minister, ik vind de tendens in uw antwoord zeer goed. U geeft heel duidelijk aan dat het een heel boeiend initiatief is om te volgen. Ik ben heel blij met de participatie van jongeren en de betrokkenheid van De Ambrassade in dezen. Het is namelijk hun corebusiness: zien op welke manier ze de stem van kinderen en jongeren kunnen samenbrengen en laten klinken in advisering en dergelijke meer. Het is heel belangrijk dat De Ambrassade vanuit haar taakstelling goed betrokken is bij die connectering.

Ook de link met het Jeugdonderzoeksplatform die u hebt aangehaald, lijkt mij belangrijk. De eerste positieve en zelfs ludieke ervaringen die ik van de collega's hoor, maken dat dit zeker iets is wat de moeite is om te volgen. Het is ook interessant om een evaluatiemoment in te lassen. Minister, op welke manier zouden daar eventueel afspraken over kunnen worden gemaakt, om te bekijken wanneer en hoe die evaluatie zou kunnen gebeuren? Ik ben het met u eens dat als we zouden overwegen om dat als een beleidsinstrument te gebruiken, er dan heel veel meer bij komt kijken, wetenschappelijke onderbouwing en zo meer.

Collega Vaneekhout vraagt om de betrokkenheid en de diversiteit van de jongeren te bekijken. Hoe wordt dit opgevolgd met het oog op een evaluatiemoment? Zijn daar afspraken over?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega Rombouts, u geeft goed aan dat het hier gaat om de corebusiness van De Ambrassade. In de subsidieovereenkomst die we met hen hebben afgesloten staat dat zij een jeugdbarometer hebben. De app kan gezien worden als zo'n barometer. Er is een jaarlijkse evaluatie voorzien. Natuurlijk,

als men denkt dat het nuttig is om het al eerder te bekijken, vermoed ik dat zij op regelmatige basis opvolgen wat de respons is en vooral hoeveel jongeren daaraan deelnemen en wat de noden zijn. Dan kan dat ook. Maar vanuit onze subsidieovereenkomst is een jaarlijkse evaluatie voorzien van de jeugdbarometer.

Dat is ook een antwoord op de vraag van collega Vaneekhout over de financiering. Dit behoort tot de taakstelling van De Ambrassade. Zij hebben daarvoor de middelen gekregen in de subsidieovereenkomst.

Collega Perdaens, u vraagt iets over het klimaat. Ik moet bekennen dat ik die app nog niet heb gedownload. Ik heb dus nog niet gezien waar u naar verwijst. Ik ben het uiteraard met u eens dat er in die tips en vragen een evenwicht moet worden gevonden, dat dat correct moet zijn. Ik kan mij inbeelden dat het niet zo evident is om op korte tijd een app alle nuance van het debat te geven. Het klimaatdebat heeft veel aspecten. Maar ik ga ervan uit dat Arteveldehogeschool en De Ambrassade daar het nodige doen om ervoor te zorgen dat de tips evenwichtig zijn, op het vlak van thema's en eventueel van opinies of standpunten, mochten die daar aan bod komen.

Ik dank jullie voor alle tussenkomsten. Ik denk dat dit een mooi initiatief is en dat we er nog veel van kunnen verwachten.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, dank u voor het antwoord.

Ik kijk uit naar de verdere evolutie en de evaluatie ervan. Ik wens nogmaals de initiatiefnemers te feliciteren met het initiatief. Ik hoop alvast dat, als we vaststellen dat dit een goed instrument is, wat afhangt van de evaluatie, er voldoende financiering is bij De Ambrassade en bij Arteveldehogeschool om dit waar te maken, en dat we daar anders als Vlaamse overheid onze verantwoordelijkheid nemen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Conner Rousseau aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over de daling van het aantal monitoren in het jeugdwerk – 2076 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Freya Perdaens aan Benjamin Dalle, Vlaams minister van Brussel, Jeugd en Media, over het dreigende tekort aan animatoren tijdens de zomervakantie – 2100 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: De heer Rousseau heeft het woord.

Conner Rousseau (sp.a): Voorzitter, minister, collega's, de coronacrisis hakt stevig in op het jeugdwerk. Monitorenopleidingen kunnen vandaag – én vorig jaar – niet fysiek georganiseerd worden door de huidige coronamaatregelen. Zo organiseerde de Vlaamse Dienst Speelpleinwerk (VDS) tijdens de krokusvakantie het theoretische gedeelte van de monitorenopleiding online. Er werd enkel twintig uur theoretische les gegeven. Het stagelukkig, het belangrijkste onderdeel van heel de opleiding, wordt noodgedwongen verplaatst naar de zomervakantie.

Dit zal tot gevolg hebben dat zij en sommige andere organisaties te weinig animatoren zullen hebben klaargestoomd om deze zomer kampen en speelpleinwerking

te organiseren. In de paasvakantie worden er normaal gezien ook verschillende monitoropleidingen georganiseerd, maar of deze fysiek gaan kunnen doorgaan is nog onduidelijk.

Nu blijkt uit recente cijfers van de VDS dat er via hun organisatie maar 400 jongeren in 2020 hun monitorbrevet hebben gehaald. Ook uit het antwoord op mijn eigen schriftelijke vraag hieromtrent blijkt dat in 2020 in heel Vlaanderen 1100 jongeren minder hun brevet haalden dan het jaar voordien. Jeugdbewegingen en speelpleinen hebben constant nood aan vers bloed, aangezien het verloop groot is. Veel jongeren zullen deze zomer kiezen om wat geld te verdienen na een jaar met weinig studentenjobs. Indien er minder animatoren zullen zijn in de zomer, zullen er ook minder kampen zijn, en laat dat nu net de tegenslag te veel zijn voor jongeren en gezinnen die hun kinderen een fijne zomer willen geven.

Minister, wat gaat u doen om het acute tekort aan animatoren op te lossen tegen de zomervakantie?

Op welke manier zult u jongeren meer stimuleren om de fijne animatoropleiding te volgen? Kunt u een communicatiecampagne opzetten om jongeren naar de opleidingen te leiden?

Zullen de animatoropleidingen fysiek kunnen doorgaan in de paasvakantie? Kunt u daar morgen iets meer over zeggen? Op welke manier zullen de opleidingen tijdens deze vakantie worden georganiseerd?

Ziet u de mogelijkheid om sneltests in te zetten in de animatoropleidingen, tenminste voor het praktijk- en fysieke gedeelte, als optie om toch dingen fysiek te laten doorgaan?

Op welke manier zult u het tekort aan animatoren met zicht op de toekomst aanpakken?

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): De collega heeft het probleem geschetst. Minister, het is relevant. We hebben niet alleen nood aan voldoende animatoren maar ook aan goed opgeleide begeleiders op de speelpleinen en dergelijke. Het is jammer dat fysieke opleidingen vanwege corona niet kunnen, maar we begrijpen dat het jeugdwerk het afgelopen jaar al zoveel bewezen heeft. Nu vinden ze ook hun weg. Als er een deur dichtgaat, zetten ze wel een raam open. Er zijn ook mogelijkheden om digitaal te werken.

Die mogelijkheden werden in het verleden al toegepast. Er zijn twee tijdelijke maatregelen die in het verleden liepen, maar die afliepen op 15 november. Deze werden voorlopig nog niet verlengd door de Vlaamse Regering, waardoor organisaties momenteel in een soort van juridisch vacuüm werken. Concreet gaat het over een verlenging van de maatregel om de maximumtrajectduur van drie jaar tijdelijk te verlengen. Ten tweede was er de mogelijkheid om cursisten de optie te geven om eerst minimum vijftien uur theorie te volgen en nadien al van start te gaan met de stage. De overige theorie kan na de stage worden afgewerkt.

Minister, wanneer plant u om deze maatregelen te verlengen? Ik neem aan dat ze volop geëvalueerd zijn en dat bekeken is of ze vorig jaar tot nut gediend hebben. Wanneer plant u om ze te verlengen, zodat organisaties verder kunnen met de opleiding van hun animatoren?

Welke andere maatregelen, indien u er andere plant, voorziet u om tot voldoende opgeleide animatoren te komen?

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Het spreekt voor zich dat de covidcrisis een enorme impact gehad heeft op het jeugdwerk. Specifiek wat de kadervorming betreft, is er een vermindering van het aantal vormingen vorig jaar, en dat zal ook dit jaar het geval zijn. Maar er is wel geen reden tot paniek.

Het is zinvol om mee te geven dat er geen decretale verplichting is om een cursus te volgen voor diegenen die als animator, leider of vrijwilliger aan de slag willen gaan. Al moedigen we jongeren uiteraard aan om dit te doen, omdat dat de kwaliteit zeker ten goede komt.

De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk nuanceerde zelf het nieuwsitem over het tekort aan animatoren op de speelpleinen sterk. Ze hebben onmiddellijk een bericht uitgebracht: "Hoe een positieve boodschap frustratie, paniek en ontgoocheling opwekt." Zij hadden een zeer positief bericht uitgebracht over hoe zij creatief omgaan met die situatie, onder meer met een stuk digitale vorming. Zij waren geschrokken dat dat nadien zo negatief is vertaald. De VDS gaf aan dat het tekort aan animatoren af en toe opduikt en dat dit niet uitsluitend het gevolg is van corona. De VDS geeft ook aan dat het speelpleinwerk – en naar mijn mening het jeugdwerk in het algemeen – creatief genoeg is om hiermee om te gaan en dat er in geen geval een sluiting dreigt van de lokale speelpleinwerking. De cijfers waarnaar u verwijst, collega Rousseau, tonen inderdaad een daling van het aantal attesteringen vorig jaar, van 6113 het jaar voordien naar 5013 vorig jaar. Dat is effectief een substantiële daling. Maar positief gesteld zou je ook kunnen zeggen dat 82 procent van het jaar voordien wel gerealiseerd werd in een bijzonder moeilijk coronajaar, wat erop duidt dat er veel creativiteit aan de dag gelegd werd. Er is vandaag wel een impact op de werking, maar de specifieke corona-impact op het aantal animatoren is dus te nuanceren. Die daling moeten we zeker op de voet volgen.

We hebben in het verleden ook al maatregelen genomen en we gaan die blijven nemen om te zorgen dat er voldoende animatoren opgeleid kunnen worden. Er zijn vijf maatregelen die ik onder de aandacht wil brengen. Ten eerste hebben we – en dat is een wijziging van het regelgevend kader – het verplicht evaluatiemoment afgeschaft. Dat verplicht evaluatiemoment is nog niet zo lang geleden ingevoerd. Maar de analyse vanuit de jeugdsector was dat dat zorgde voor overdreven regulitis – zo noemden ze het zelf – en dat het ook niet altijd gemakkelijk inpasbaar was en niet altijd de kwaliteit ten goede kwam. We hebben die afschaffing overigens vervroegd doorgevoerd op 3 april in plaats van op 1 september 2020. Ten tweede werd de maximale termijn van drie jaar om een traject in het jeugdwerk af te ronden, verlengd voor de jongeren wier traject dreigde af te lopen vanaf 13 maart 2020. In eerste instantie werd deze verlenging ingesteld tot en met 15 november 2020, om zo de zomer van vorig jaar te overbruggen. Naar aanleiding van de tweede coronagolf zal deze tijdelijke maatregel verlengd worden tot en met 31 december 2021. Die verlenging staat toevallig op de agenda van de Vlaamse Regering van morgen. Ten derde werd het voor de duur van dezelfde periode tijdelijk mogelijk gemaakt om al stage te lopen na het afronden van vijftien van de vijftig cursussen. In normale omstandigheden dient een animator in opleiding eerst zijn volledige cursus van vijftig uren af te ronden. Ook deze maatregel zal verlengd worden tot en met 31 december van dit jaar.

Ten vierde – en het is daar dat de VDS ook naar verwees dat ze succesvol aan het doen zijn – kunnen verenigingen sinds de kerstvakantie van vorig jaar een deel van hun cursussen digitaal organiseren. Dat wordt ook mooi aangehaald in het oorspronkelijk persbericht van de VDS. Het gaat hier over onderdelen die zich lenen tot een online format. Er wordt dus nog steeds een deel van de cursus fysiek gegeven zodra de epidemiologische situatie het toelaat.

Vijfde punt: er wordt ook flexibel omgesprongen met corona-afwezigen die vanwege ziekte of quarantaine een deel van de cursus missen. Het gemiste theoretisch gedeelte kan vervangen worden door theorie uit een andere, al dan niet geattesteerde, cursus of vorming in het jeugdwerk waar aan dezelfde competenties werd gewerkt. Dat zijn vijf maatregelen om ervoor te zorgen dat het jeugdwerk in zo goed mogelijke omstandigheden kan gebeuren.

U peilt ook naar het stimuleren van de animatoropleidingen. Het zijn natuurlijk in eerste instantie de organisaties zelf die instaan voor de communicatie en promotie van hun respectievelijke kadervormingstrajecten. Bij de VDS is dat bijvoorbeeld zeer succesvol gebeurd: alle plaatsen zijn bezet. Op dit moment wordt voornamelijk gekeken hoe de opgezette trajecten zoveel mogelijk kunnen doorgaan. Hiervoor bekijken we graag samen met de sector hoe de situatie evolueert en welke bijkomende maatregelen er eventueel nodig zijn.

Wat de paasvakantie betreft, is het niet gemakkelijk. Verschillende collega's kijken ernaar uit om te weten hoe het zal kunnen gaan. U weet dat wij geregeld overleg hebben met de jeugdsector, met de drie gemeenschappen en met de virologen. Wij hebben een protocol opgesteld om, wanneer er versoepelingen mogelijk zijn, die op een georganiseerde manier te laten gebeuren. Onze hoop is dat wij de werking in de paasvakantie in code rood kunnen heropstarten. Dan zouden kadervormingscursussen kunnen doorgaan. Sinds 1 februari 2021 kunnen jeugdwerkactiviteiten voor jongeren van 13 tot en met 18 jaar plaatsvinden in groepen van maximum 10 deelnemers en in de buitenlucht. Wij hopen dat er eventueel versoepelingen mogelijk zijn. Dan zal ik pleiten voor prioritaire aandacht voor kinderen en jongeren.

Een laatste vraag had betrekking op de sneltests. Het inzetten van sneltests is tot nu toe nog niet gebeurd in het jeugdwerk. Dat moet bekeken worden in een breder kader en brengt veel vragen met zich mee onder andere over toegang, kostprijs en verantwoordelijkheid. Een breed en generiek inzetten van sneltests zou verschillende drempels met zich kunnen meebrengen, waardoor het laagdrempelig karakter van het jeugdwerk in het gedrang kan komen. Ik zal hierover in dialoog gaan met de sector.

Tot slot wil ik erop wijzen dat het op dit moment al mogelijk is dat jongeren hun praktijkgedeelte van het kadervormingstraject, met name de stage, afronden. De stage vervul je niet met het groepje waarmee je het theoretische deel van de opleiding volgt, maar doe je in de praktijk van het jeugdwerk. Vandaag kunnen er nog steeds jeugdwerkactiviteiten doorgaan die begeleid worden door zowel ervaren animatoren als door animatoren in opleiding. Ook daarvoor is het belangrijk dat de jeugdwerkregels op een bepaald moment, wanneer het virologisch verantwoord is, versoepeld kunnen worden. Want in die groepjes tot 10 kunnen ook heel wat activiteiten niet doorgaan. De animatorenopleiding mag niet geïsoleerd bekeken worden, maar moet in het bredere jeugdwerk bekeken worden, zodat ook de stage-mogelijkheden voldoende uitgebreid kunnen zijn.

De voorzitter: De heer Rousseau heeft het woord.

Conner Rousseau (sp-a): Minister, wij hebben elkaar daarover al enkele keren gebeld en ik ben blij dat u daar ook achter de schermen mee bezig bent. Ik wil dat wel even benadrukken; wij hebben altijd wel een fijn contact. De vijf maatregelen die u neemt, vind ik goede maatregelen. Ik ben zelf al heel lang vrijwilliger in het jeugdwerk. Als het gaat over regulitis, is er nog altijd heel veel werk. Voor de opleidingen in het jeugdwerk, ervaren de jonge mensen nog altijd heel veel regels. Ik vraag u daaraan voort te werken. U krijgt onze steun. Bent u het dan ook eens met wat ik vraag? Wij moeten zoveel mogelijk inzetten op de fysieke organisatie van opleidingen. U verwijst er wel naar, dat er digitaal een aantal zaken gebeuren.

Maar de jongeren die als geëngageerde vrijwilliger aan de slag willen, zitten de godganse dag achter het scherm. Het lijkt mij echt nodig ze ook weer van het echte leven te kunnen laten proeven.

En dan heb ik ook nog een laatste vraag over de sneltesten. U hebt absoluut een punt dat toegankelijkheid moet worden gewaarborgd. Maar ik zie het vooral als iets extra's en dus is mijn vraag aan u: zult u inspanningen doen om meer mogelijk te maken met die sneltesten, in samenspraak met de sector natuurlijk, als extra maatregel, bijvoorbeeld wanneer morgen zou blijken vanuit de taskforce en experten dat ook in het jeugdwerk sneltesten kunnen worden ingezet? Mijn vraag is dus of u daar ook inspanningen zult voor doen om dat mogelijk te maken voor wie dat kan.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, ik ben ongelooflijk blij dat die verlenging van die maatregelen morgen op de agenda staat. U geeft aan: geen decretale verplichting voor animatoren en leiding. Die is er natuurlijk niet, maar het is net zo mooi meegenomen. Dat willen we echt: goede animatoren op de pleinen zetten en die ook alle ondersteuning geven die we kunnen geven. Daarom ben ik heel erg blij dat deze tijdelijke maatregelen verlengd kunnen worden, dat daar de mogelijkheid toe is.

Ik ben ook heel erg blij dat u eventjes aanhaalt dat het artikel, en de cijfers die erin worden gebruikt, toch eerder tendentiekus was. Ik had zelf vanuit het jeugdwerk ook al vernomen dat de situatie niet zo negatief is als die werd voorgesteld, maar dat er wel een duidelijke roep was voor extra maatregelen of de verlenging van die maatregelen. Ik had meer concreet met betrekking tot die maatregelen die al liepen tot 15 november, de vraag: wat met het gat tussen 15 november en wanneer die vernieuwing ingaat? Zal dat retro-actief doorwerken? Jeugdwerkingen geven aan: we zitten nu een beetje in een juridisch vacuüm. Kunnen ze voor de opleidingen die ze organiseerden in de periode tussen midden november en nu, zich nog beroepen op die tijdelijke maatregelen of hoe gaat dat precies werken?

Ik vrees dat we voor de fysieke bijeenkomsten en opleidingen heel erg afhankelijk zijn van de pandemiesituatie en dat we alles moeten overlaten aan de wetenschap. Maar natuurlijk hopen we allemaal dat we zo snel mogelijk een beetje meer fysiek kunnen gaan doen. Alvast bedankt voor uw antwoorden, minister.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, ik heb heel kort twee puntjes. Eén, ik denk dat de meerwaarde van cursussen en opleidingen niet te onderschatten is. In dat opzicht sluit ik me aan bij wat collega Perdaens zegt. Ik heb dat zelf ook aan den lijve ondervonden. De instroom van die opleidingen en vormingen hangt ook af van het totale aantal instromende animatoren in de brede zin. Daarmee begint alles voor een stuk. Misschien is de vraag of er dit jaar geen nood is aan een bredere en massievere wervingscampagne vanuit de overheid richting jongeren om zich in het jeugdwerk, in de speelpleinwerking enzovoort te engageren en die stap echt te zetten. Er zijn nog wat linken te maken met vrijwilligersvergoedingen en andere. Ik merk dat het soms een spanningsveld blijft. Niet iedereen heeft de ruimte om de periode van een studentenjob te kunnen inperken om vrijwilligerswerk te doen. Je moet daar toch naar kijken en je hebt voldoende kritische massa nodig in een vereniging of in een organisatie om nieuwe andere jongeren te werven om daar ook mee in te stappen. Het is vaak aantrekkelijker om in een organisatie te stappen waar er al tien monitoren zijn dan te weten dat je de derde in de rij bent en je heel veel zaken zult moeten opnemen. De vraag is: is er nood aan een bredere wervingscampagne?

Twee, uiteraard aansluitend bij de oproep van iedereen om mogelijk te maken wat kan, maar tegelijkertijd heb ik vorige week heel goed de oproep van collega Anaf gehoord in de plenaire vergadering dat politici niet te veel op voorhand moeten aankondigen en druk zetten op een aantal zaken. Ik hoor hier vandaag opnieuw andere signalen. Ik stel voor dat we allemaal proberen om consequent te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil me ook aansluiten bij deze vraagstelling. Eerst en vooral mijn heel positieve appreciatie voor u, minister, om de verlenging van de maatregelen zo spoedig mogelijk te agenderen en effectief uit te voeren. De Vlaamse Dienst Speelpleinwerk heeft heel duidelijk gecommuniceerd dat er een aantal maatregelen in de pijplijn zitten en dat vooral ook de communicatie wat tendentius was in de pers.

Ik moet zeggen dat ik daardoor wat geschrokken was. Ik was er zelfs een beetje ambetant over. We weten allemaal dat we elke vrijwilliger nu net positief moeten stimuleren en dat we het jeugdwerk bloemen mogen toewerpen voor de manier waarop het zich de afgelopen moeilijke periode heeft georganiseerd en alles op alles heeft gezet, ook via digitale weg, om alles op een goede manier te kunnen organiseren. Ik was daar eigenlijk een beetje ambetant over, want zij verdienen dat niet. Integendeel, zij hebben alles op alles gezet en ik wil hun daarvoor een ongelooflijke chapeau en proficiat wensen, voor de manier waarop ze omgaan met deze situatie, om zoveel mogelijk mensen, toch jongeren, aan te spreken en de kans te geven om een vorming te volgen.

Wat betreft de vorming op zich ben ik het eens met de collega's. Die vorming kan een extra meerwaarde zijn. Ik wil toch ook wel aangeven dat ik heel veel jongeren ken die een ongelooflijk goede leiding zijn en die niet die vorming hebben gevolgd. We zeggen dat we te weinig monitoren of leiding zullen hebben omdat er te weinig zijn die de kadervorming zullen kunnen volgen, maar dat doet naar mijn aanvoelen afbreuk aan al die jongeren die dat momenteel niet hebben maar die wel een ongelooflijke kracht zijn in de leidingploeg. We zijn erbij gebaat om net die boodschap te geven, om net jongeren de boodschap te geven dat zij zich niet moeten inhouden om toch ten volle hun engagement op te nemen en er voluit voor te gaan als het nu niet past of niet aankomt of om de een of andere reden niet mogelijk is om de kadervorming te volgen. Ik hoop dat die boodschap vanuit alle hoeken en door iedereen in deze commissie kan worden gegeven.

Minister, ik denk dat het werken in groepjes van tien vandaag de grote belasting vormt voor het hele jeugdwerk. Iedereen krijgt die signalen door: dat is een ongelooflijk moeilijke praktische uitdaging. We hebben daarover in deze commissie al meermaals gesproken. We hebben het er vorige week nog over gehad in de plenaire vergadering, met de vraag en de hoop om van hieruit het signaal te geven dat we daar, als het enigszins kan, extra ruimte voor moeten voorzien. De paasvakantie komt eraan. We moeten tegen dan meer weten. De organisatoren hebben daar nood aan om in gang te kunnen schieten. Die signalen zijn allemaal zeer duidelijk, ook vanuit deze hoek. We hebben hier ook al meermaals mogen horen dat u daar voluit voor pleit, minister, niet alleen achter maar ook voor de schermen. Ik denk dat iedereen hier weet – en ik kijk ook naar collega Rousseau – wat de afwegingen zijn op federaal niveau en wat de redenen zijn geweest om het vorige week niet mee goed te keuren. Ik denk dat we allemaal met dezelfde visie zitten. Bij deze, minister, geef ik u alle steun om het ook effectief te kunnen realiseren zodra de mogelijkheid er is.

De voorzitter: Minister Dalle heeft het woord.

Minister Benjamin Dalle: Collega's, bedankt voor de extra vragen en bedenkingen.

Collega Rousseau, uw suggestie over de fysieke opleiding is, denk ik, helemaal terecht. Het is mooi dat organisaties zich vandaag digitaal organiseren. Maar dat komt niet overeen met 'the real thing'. Daar moet – hopelijk – zo snel mogelijk verandering in komen, zodat men opnieuw extra zaken fysiek kan doen.

U kent mijn standpunt over de plaats van sneltesten daarin: dat is zeker te bekijken wanneer het gaat over extra mogelijkheden, bijvoorbeeld als u zou zeggen dat, als we naar code rood overschakelen, er boven op de mogelijkheden van code rood extra zaken mogelijk zijn dankzij sneltesten. Een concreet voorbeeld: in onze protocollen van code rood zijn overnachtingen van +18-jarigen in principe niet toegestaan. Men zou eventueel kunnen overwegen om daaraan toe te voegen dat dat met een sneltest wel mogelijk is.

Dat veralgemenen voor de toepassing van het protocol lijkt me geen goed idee, omdat ik denk dat er dan een tweestromenland zal ontstaan in het jeugdwerk, waarbij een aantal goed georganiseerde professionele organisaties dat gedaan krijgen en een aantal andere niet.

De sneltesten lijken mij te overwegen wanneer het gaat over een meerdaags aanbod, bijvoorbeeld in de paas- of de zomervakantie. Hopelijk is het niet meer nodig in de zomervakantie. Voor het dagaanbod, bijvoorbeeld in het weekend, lijkt dat daarentegen heel onpraktisch en ook nutteloos.

Collega Perdaens, er is een verlening van de termijn van 15 november 2020 naar 31 december dit jaar. Dat geldt dus ook voor de trajecten die al opgestart werden. Er is geen enkele reden voor onzekerheid voor de organisaties. We zullen dat zo regelen als de Vlaamse Regering mij daarin volgt. Ik ben optimistisch over die mogelijkheden.

Collega Vaneekhout, u peilde naar de nood aan een bredere campagne. Vandaag rekenen wij vooral op de organisaties die kadervorming organiseren om die promotie te doen. Als wij daarbij kunnen helpen, dan zijn we daar graag toe bereid, vooral ook omdat heel wat van die animatoren doorstromen vanuit de organisaties zelf. Ik weet niet of het dan zo nuttig is om een overheidsbrede campagne te lanceren die daar los van staat. Wanneer het bovendien gaat over campagnes binnen Jeugd, dan heb ik nog een aantal campagnes in gedachten. Misschien moeten we daar eens over nadenken.

Wat die aankondigingspolitiek betreft, voel ik me eerlijk gezegd niet aangesproken, omdat ik al van in het begin van de crisis hetzelfde zeg. Wanneer het virologisch verantwoord is om zaken te doen, zullen we jongeren en kinderen daarbij centraal stellen. Ik heb een aantal voorstellen gedaan, bijvoorbeeld om die groepen van tien opnieuw uit te breiden om bijvoorbeeld in code rood opnieuw op te starten in de paasvakantie. Een ander voorbeeld is om voor niet-georganiseerde jongeren iets extra's mogelijk te maken, zoals een uitbreiding van de buitenbubbel. Maar dat is altijd onder voorbehoud van wat veel wijzere mensen daarover zeggen, virologen en mensen in het Overlegcomité? Zij beslissen daarover. Ik vermoed dat u niet doelt op mijn uitspraak, collega Vaneekhout.

Collega Rombouts, ik ben het helemaal met u eens dat de animatorenopleiding een belangrijk punt is in het beleid. We willen dat absoluut ondersteunen omdat het de kwaliteit versterkt. U hebt gelijk wanneer u zegt dat in Vlaanderen meer dan honderdduizend vrijwilligers actief zijn in het jeugdwerk als animator of begeleider. Die hebben niet allemaal die opleiding gevolgd. Hoe meer mensen die opleiding hebben gevolgd, hoe beter, maar het jeugdwerk hangt daar niet volledig van af. In die zin denk ik dat we een heel mooie zomer zullen hebben op het vlak van kampen, activiteiten en speelpleinwerking.

De voorzitter: De heer Rousseau heeft het woord.

Conner Rousseau (sp-a): Minister, ik dank u en de collega's voor het antwoord. Met mijn vraag wil ik het belang van het jeugdwerk en van de opleidingen nog eens in de verf zetten. Ik ben zelf nog altijd actief in een jeugdvereniging en als de tijd en de regels het toelaten, hoop ik er ook zelf nog een mee te organiseren. Vandaar mijn bijzondere interesse.

Uiteraard moeten we volop inzetten op wat mogelijk is. Wat mogelijk is, zullen we hier niet beslissen; dat gebeurt ergens anders. Inzetten op wat mogelijk en veilig is, is heel consequent. Wie daar andere conclusies uit trekt, moet beter leren luisteren.

Minister, ik ben tevreden met uw antwoord en ik hoop dat we morgen beter nieuws krijgen en dat we onze jeugd perspectief kunnen geven. Zo niet, moeten we daar ook het beste van maken en hen, zoals mevrouw Rombouts zei, blijven motiveren. We zullen in elk geval een zomer hebben met zomerkampen, misschien niet zoals we dat vroeger gewoon waren, maar ik hoop met heel veel positieve jongeren, met of zonder opleiding. Maar ik blijf het toch heel belangrijk vinden om op die opleidingen te blijven inzetten.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Ik ben blij dat de collega als gast in de commissie ook een vraag stelt over jeugdwerk. Als vaste leden zetten wij dat regelmatig op de agenda.

Minister, het nieuws dat u vandaag brengt, is heel goed nieuws. Naast de twee maatregelen, de tijdelijke die worden verlengd en die dus ook de afgelopen periode zullen dekken, komen er nog drie maatregelen bij om ons jeugdwerk te ondersteunen. Meevallers zijn dezer dagen eens zo belangrijk en mogen we eens zo hard koesteren. Ik ben dan ook blij dat we deze commissie alweer met een zeer constructieve en positieve noot kunnen afsluiten. Heel erg bedankt, minister.

Een allerlaatste vraag is om de maatregelen die nu zijn gesteld blijvend te evalueren met het jeugdwerk. We willen natuurlijk niet dat ze langer moeten duren dan 31 december maar u kent mij, ik houd altijd rekening met 'wat als'. Wat als het toch nog misgaat? Zijn we dan voorbereid? Laten we ervoor zorgen dat we daarop voorbereid zijn.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.